JURNALUL®

Premiul Convenţiei Europene de SF
euROcon

Anul V Nr. 161; 1 – 8 Aprilie 1996
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ŞI FANTASY
16 pagini - 600 lei

S.F.

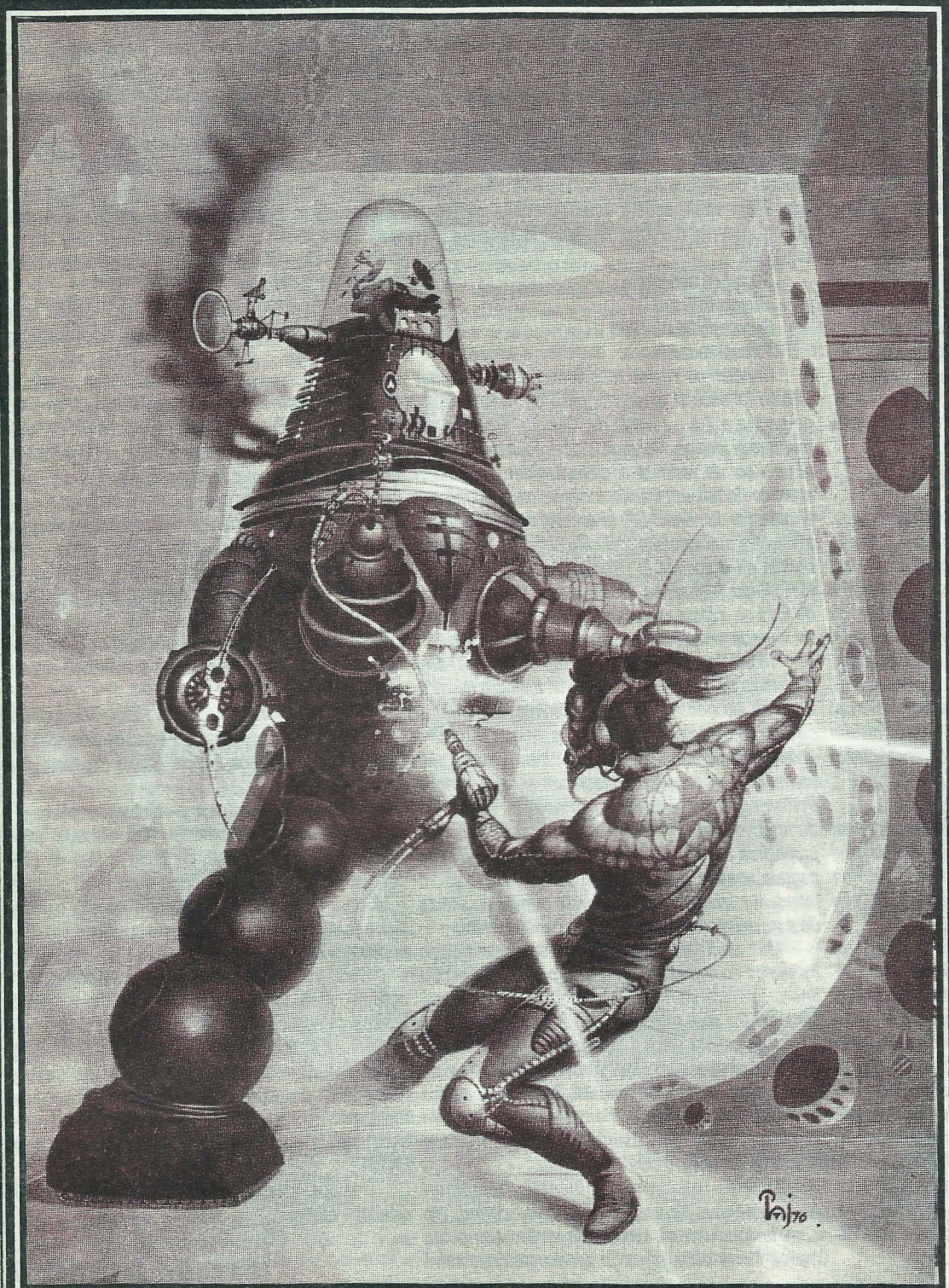

Arthur C. CLARKE

George R.R. MARTIN

Gerard Klein

A. & B. STRUGAŢKI

Stephen KING

ANTICRITICA
ISTORIA LITERATURII HORROR
BOOKSHOP
INSOLITUL DE LÎNGĂ NOI

ANTICRITICA

Episodul 10: De la vorbe la fapte

Şi totuşi există minuni pe lumea asta plină de science fiction... Începusem să ne întrebăm la ce bun să mai continuăm rubrica noastră de anticritică: jocul polemic cu Voicu Bugariu nu are nici un chichirez atîta vreme cît noi „tragem" săptămînă de săptămînă şi domnia-sa „se exercită" doar lunar (în intervenţia sa de la televiziune, la emisiunea „Ştiinţă şi imaginaţie" din 25 februarie 1996, la întrebarea domnului Bădescu, ce părere are despre filmul serial *Star Trek*, Voicu Bugariu a declarat textual, *„Eu urmăresc cu multă plăcere acest serial şi pentru că mă exercit la limba engleză ascultîndu-l şi încerc să mă perfecţionez ascultînd şi verificînd cu traducerea"*); atacurile împotriva existenţei FNTSF-ului i-au lăsat indiferenţi nu numai pe cei direct vizaţi, ci şi pe toate cluburile afiliate; turismul SF prosperă; concursurile încep să iasă din iarnă; sau, per total, „Anticritica" urlă, fandomul merge mai departe (pentru că nu crede nici în lacrimi, nici în nimic altceva)...

Ei bine, nu! Am primit de curînd la redacţie două luări de poziţie chiar din interiorul conducerii FNTSF-ului. Prima luare de poziţie este oficială şi încărcată de o sfîntă mînie calmă şi adîncă, totuşi înţelegătoare. Aceasta a sosit prin poştă, prin fax, prin DHL şi prin INTERNET. A doua reacţie la rubrica „Anticritica" a venit adusă de un băiat cu ochii albaştri, care ne-a pus să semnăm de primire muindu-ne degetele de la mîna dreaptă în tuş.

Dar să n-o mai lungim, iată despre ce este vorba în prima replică:

Bucureşti, 30.02.1996

Stimată redacţie,

Am urmărit cu deosebit interes rubrica dv. săptămînală intitulată ostentativ negativist, „Anticritica", semnată cu acel excesiv românizat pseudonim Cătălin Ionescu. Trebuie să vă declarăm sincer că pseudonimul acesta nu ne-a impresionat de fel: insinuarea că vine de la „Luceafărul poeziei româneşti", Mihail Eminescu („în vremea asta Cătălin, viclean copil de casă...") este, să recunoaştem, forţată. Nici numele de Ionescu (străvechiul Ion al tradiţiei populare româneşti - sau poate Ion din „Răscoala"?) nu salvează încercarea dumneavoastră de a atenta la liniştea şi tradiţia milenară a fandomului printr-o diversiune nu foarte abilă.

De altfel, dreptul nostru la replică este important nu prin acest material, pe care vă somăm să-l publicaţi în aceleaşi condiţii grafice cu rubrica „Anticritica", ci prin faptele care dovedesc din plin contrariul celor insinuate de dumneavoastră.

Fandomul românesc este strîns unit în jurul FNTSF-ului, din simplul motiv că noi sîntem clasa SF conducătoare care avem trasate ştiinţific traiectele şi traiectoriile viitoare ale dezvoltării science fiction-ului românesc. Mai mult, prin documentele adoptate la consfătuirile noastre am aderat extrem de clar la metodele democratice europene, unul din scopurile intrinseci ale existenţei noastre fiind şi promovarea science fiction-ului românesc peste hotare, dacă nu prin cărţi, măcar prin excursii. De altfel, truda noastră de zi cu zi, este intens concretizată în exportul science fiction-ului românesc. Numai o persoană de rea credinţă nu înţelege faptul că toată munca noastră este de bună credinţă.

Avînd în vedere starea aceasta de fapt, vă sugerăm să renunţaţi la atacurile dv. asupra FNTSF-ului, care este de altfel cea mai democratică organizaţie multicenaclistă din ţară, împlinind astfel voinţa întregului fandom de a fi condus mai departe, mai sus, şi cît mai mult pe ierarhia internaţional-europeană a science fiction-ului mondial. Pentru că, în cele din urmă, orice aţi zice, faptul rămîne fapt: tineretul ţării vrea FNTSF-ul. Şi dacă tineretul vrea, atunci nimic nu poate sta în calea lui şi FNTSF-ul nu va precupeţi nici un efort pentru a face totul pentru SF-ul nostru.

Cu înţelegere pentru strădaniile dv. bezmetice, Conducerea executivă a Federaţiei Naţionale de Tineret pentru Science Fiction, Ştiinţă Prospectivă şi Impact cu Viitorul,

semnat indescifrabil, parafat şi ştampilat

În virtutea dreptului la replică v-am prezentat (obligat de redactorul-şef) replica FNTSF-ului. Dar, cum v-am spus, acesta este materialul oficial. Al doilea material (cel oficios), sosit la redacţie este următorul:

Secret de serviciu

Exemplarul nr. 1

Bucureşti, 30.02.1996

Stimată redacţie,

Urmărim cu interes rubrica susţinută de domnul Cătălin Ionescu şi ostentativ pusă de redactorul şef pe pagina a 2-a a revistei dv. Desigur, atacurile sînt murdare şi josnice. Mai mult, sînt străbătute de un fior al unui soi de vendetă personală. Ştim faptul că în repetate rînduri, atît Cătălin Ionescu, cît şi alţi membri ai redacţiei Jurnalului SF, ai asociaţiei Quo Vadis? şi ai mişcării autointitulate „cei care nu" şi-au manifestat dorinţa de a accede în structurile de conducere ale FNTSF-ului. Atitudinea dv. de atunci, deviaţionistă şi de forţă ne-a făcut să fim sceptici cu privire la şansele dv. de a penetra structurile noastre de conducere.

Totuşi, în cele din urmă, ne-am convins că, deşi mijloacele dv. sînt poate discutabile, intenţiile dv. sînt, la fel ca ale noastre, de bună credinţă. Că în fond, ceea ce contează, dincolo de micile noastre divergenţe de idei - divergenţe care de altfel sînt inerente unei societăţi democratice şi unui science fiction sănătos şi curat ca al nostru - acţiunile dumneavoastră sînt îndreptate tot spre binele şi propăşirea SF-ului românesc. De aceea, discutînd cu cadrele noastre de conducere, ne-am hotărît să vă întindem prieteneşte şi cetăţeneşte o mînă, în scopul de a ne uni eforturile pentru binele SF-ului nostru.

Mai mult, atîta vreme cît science fiction înseamnă nu numai literatură, ci şi preocupare pentru tineret, pentru ştiinţă şi pentru impact cu viitorul, credem că a sosit momentul să vă oferim şansa de a participa activ la viitorul nostru, de a ne făuri acel viitor la care visăm. Mai concret, discutînd cu conducerea noastră superioară, în urma analizării situaţiei de fapt a tranziţiei science fiction-ului românesc, sîntem în măsură să vă oferim mijloace directe de acţiune pentru binele nostru.

Astfel, în urma iminentei remanieri guvernamentale ce va avea loc foarte curînd, am ajuns la concluzia că, dincolo de vorbe, v-aţi putea implica foarte activ, direct în conducerea executivă românească. Avînd în vedere caracterul concret al acţiunilor dv., ideea noastră este de a sări peste pragul politic (deşi, dacă aţi dori, aţi putea candida cu mari şanse pentru Parlament) şi de a participa efectiv la construirea executivă a science fiction-ului românesc. Iar propunerile noastre foarte concrete sînt următoarele:

- dl. Ionuţ Bănuţă poate ocupa un post de subsecretar de stat în Ministerul Culturii;

- dl. Adrian Bănuţă poate fi promovat (temporar) în cadrul Marelui Stat Major cu funcţie de general-colonel;

- dl. Dănuţ Ivănescu poate fi vizat pentru postul de secretar al Primului Ministru;

- dl. Mihail Grămescu poate fi promovat ca Preşedinte al Uniunii Scriitorilor;

- dl. Liviu Radu poate ocupa un post de subsecretar de stat în Ministerul Industriilor;

- dl. Marian Irimia poate fi numit secretar de ambasadă în Israel sau Statele Unite ale Americii (după dorinţă);

- dl. Don Simon poate fi numit secretar de ambasadă în Brazilia;

- nu în ultimul rînd, dl. Cătălin Ionescu poate ocupa postul de director al Societăţii de Radiodifuziune.

După cum se poate constata, dorinţa noastră de dialog este sinceră şi sîntem deschişi la orice propunere constructivă venită din partea dv. De altfel, unirea forţelor noastre nu ar fi decît în beneficiul atît al science fiction-ului românesc, cît şi al sprijinului direct al interesului pe care multe mii de tineri din ţară îl acordă science fiction-ului şi revistei dv. În plus, sîntem de acord să consultaţi şi cititorii dv. cu privire la viitorul politic al membrilor redacţiei, pentru că mai mult decît vorbele aruncate săptămînă de săptămînă pe un petec de hîrtie pe care nu-l citeşte nimeni, contează o muncă susţinută şi directă de implicare frontală în problematica majoră a tranziţiei science fiction-ului românesc.

Cu speranţa într-o viitoare şi rodnică colaborare,

Conducerea executivă a Federaţiei Naţionale de Tineret pentru Science Fiction, Ştiinţă Prospectivă şi Impact cu Viitorul,

semnat indescifrabil, parafat şi ştampilat

Domnilor, ne-aţi lovit. Şi, fără discuţie, aveţi dreptate. A combate aşa, ca prostu', fără un plan coerent de acţiune, este în fond o greşeală capitală. A te situa tot timpul de partea unei opoziţii călduţe, fără a te implica direct în probleme nu este o atitudine pozitivă.

Deci, vă dăm dreptate sută la sută şi sîntem convinşi şi că cititorii noştrii vor fi alături de noi în încercarea noastră responsabilă de a lua problemele în piept, în spăngi, în mii de baionete... Deci, dragi cititori, săptămîna viitoare vom discuta despre necesitatea coeziunii adînci a science fiction-ului românesc în jurul FNTSF-ului şi despre valenţele benefice ale aderării tuturor cluburilor din ţară la FNTSF.

Desigur, asta în caz că şi săptămîna viitoare este tot 1 aprilie...

Cătălin IONESCU

JURNALUL® SF

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor JURNALUL

Editat de SC JURNALUL SA

ISSN 1221-7875

Tiparul executat la

INTACT

JURNALUL SF este înscris în Catalogul Presei la poziția 2.128. Abonamentele se pot face la orice centru RODIPET.

Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 București - România Piața Presei Libere nr. 1

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

Adrian BĂNUȚĂ *(REDACTOR ȘEF)*

Număr realizat de:
Nicolae C. ARITON,
Ion BANU,
Ionuț BĂNUȚĂ,
Ladislau DARABICI,
Ștefan GHIDOVEANU,
Mihail GRĂMESCU,
Isabela ION,
Cătălin IONESCU,
Cristian IONESCU,
Liviu RADU,
Don SIMON,
Mihai SAMOILĂ,
Cătălin TENIȚĂ,
Florin Mircea TUDOR
Laurențiu TURCU,
Horia Nicola URSU
(REDACTORI)

ADRESA REDACȚIEI:
Șoseaua București-Ploiești, nr. 25-27, sector 1, București
Tel. 3129945; FAX 3129944

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată *Ionuț BĂNUȚĂ*

Culegere: *Alina LEON*

Corectură: *Ioan BANU*

Montaj offset: *Mariana SEBE, Silvana GREERE, Gigi MARCU*

Premiile singurului săptămînal de cultură SF din lume:

Convenției Naționale de SF 1993 - Ploiești

Convenției Europene de SF 1994 - Timișoara

Geovaly srl - București (activitate promoțională)

Convenției Naționale de SF 1994 - Baia Mare

Liviu Radu

Literatură SF și compromisuri

În viață, toți facem compromisuri. Mai mari, mai mici, în funcție de împrejurări și de caracter. Și în literatură se fac compromisuri, mai ales scriitorii începători. Pînă reușești să pătrunzi pe piață, să-ți faci un nume, să creezi un gen acceptat de public, ești obligat să accepți gusturile editorilor și redactorilor. La urma urmei, cel care plătește dictează (așa că domnul Bugariu n-are de ce să se supere, inițiativa cu *Alte Românii* a fost bună, chiar dacă nu mi-a publicat și mie un text).

Am amintit, într-o recenzie anterioară, de un articol al lui Robert Silverberg, în care acesta povestea că, la începuturile activității sale scriitoricești, a fost obligat să rescrie o lucrare, ajungînd în final la un mesaj opus celui pe care-l avusese în vedere...

De curînd, celebra editură *Daw* a avut o idee extrem de originală și interesantă: a achiziționat, de la diferiți autori (sau de la familiile celor decedați), finalurile inițiale ale unor texte, acum celebre. Impresionant cît de mulți scriitori de valoare au trebuit să cedeze cerințelor editorilor, cît de multe lucrări cunoscute fuseseră gîndite, inițial, altfel!

Volumul rezultat, intitulat *Another Ends* conține 37 de fragmente, toate scrise de autori renumiți. Unele de o pagină, altele de dimensiuni considerabile. Fiind vorba de texte celebre, unele încununate cu premii de prestigiu, autorul culegerii (Harlan Ellison) s-a mulțumit să redea doar finalurile care diferă de cele cunoscute de cititori.

Deosebirile sînt, uneori, considerabile. În general, textele au fost scurtate, au fost înlăturate acele părți care au fost considerate nocive ideologic. (E adevărat că, în unele cazuri - 5 în toată antologia - consider că modificările au fost benefice. Dar asemenea aprecieri îmi aparțin și sînt, ca de obicei, subiective. Editura se mulțumește să le publice, fără comentarii). Exemplul cel mai impresionant îl constituie povestirea *Steaua*, a lui A.C. Clarke. Descoperim cu surprindere că un text cu caracter ateu a fost, inițial, de-un misticism aparte. Sincer vorbind, am fost uimit citind un articol al Ursulei K. Le Guin, în care îl considera pe Clarke drept un mistic. Sigur, unele fragmente din *Rama II* și cîteva povestiri justificau, oarecum, o asemenea afirmație, dar *Steaua* dădea peste cap asemenea pretenții... Probabil că dînsa cunoștea opiniile celebrului autor britanic nu numai din textele publicate... De altfel, faptul că povestirea amintită pare trunchiată, întreruptă brusc, a fost sesizat și de realizatorii serialului *Twilight Zone*, care au considerat necesar ca finalul ecranizării să fie altul decît cel al povestirii. Descoperim că se apropie destul de mult de spiritul textului inițial...

Pe de altă parte, trebuie remarcată o anumită corectitudine morală a scriitorilor, poate chiar un fel de narcisism, din moment ce, după ani și ani de zile de la apariția unor texte au scos la iveală versiunea inițială, cea pe care o gîndiseră...

Cu această ocazie, ținem să mulțumim domnului Ștefan Ghidoveanu, care ne-a pus la dispoziție volumul respectiv și a făcut sugestii la selectarea textelor (ținînd seama de cele traduse în românește și cunoscute deci cititorilor noștri), precum și editurii NEMIRA, care deține copyright-ul pentru versiunea română, care a permis publicarea textelor. De altfel, cartea va apare curînd, în versiune integrală.

Liviu Radu

Umor și cinism

Deși consideră că volumele de povestiri nu au succes la public, NEMIRA ne delectează, din cînd în cînd, cu asemenea cărți.

Sheckley este autor de povestiri și romane scurte, fără dimensiuni deosebite. Însă valoarea îl impune printre cei mai buni scriitori de SF. Umorist și satiric, sarcastic chiar, a creat un gen aparte, un SF critic și virulent, care-i permite să atace fără milă tare și metehne.

Povestirea ce dă titlul volumului poate fi considerată și ca o privire pe dos a lucrurilor, o demonstrare a inerentei dificultăți de comunicare între specii. Însă apărarea unor principii absurde, sub pretextul că ideile celorlalți sînt imorale, demonstrează ridicolul și stupizenia închisorii într-o mentalitate limitată. Vom regăsi această idee în mai multe povestiri. Scena în care femeile mor eroic luptînd pentru... dreptul de a fi ucise seamănă prea mult cu ceea ce se întîmplă în lume, ca să considerăm povestirea lui Sheckley doar o simplă povestire cu extratereștri.

Și alte lucrări demonstrează același umor dur, critic, virulent, dezvăluind adevăruri dureroase sub aparențe fermecătoare. Dragostea poate fi doar o tactică folosită de criminali; utopiile dovedesc a fi lipsite de bază organizatorică minimală; civilizația - o formă de exploatare a comunităților mai mici; autoritățile nu respectă drepturile la libertate ale cetățenilor și-i spionează în mod absurd; pămîntenii cei buni, colonizatorii universului, nu se dau în lături să pună mîna pe tot ce nu-i păzit, chiar dacă urmările sînt, uneori, catastrofale...

Sheckley este un scriitor de talent, își dirijează perfect acțiunea, are măiestria de a te îndepărta de poanta finală. Iar pe parcurs, ironizează tot ce se poate. Extratereștrii lui sînt extrapolări ale oamenilor, ale defectelor acestora. Iar oamenii au defectele știute.

Sheckely nu ajunge mizantrop pentru că-l salvează umorul. Își permite, uneori, să glumească, ba chiar să fie un pic romantic...

Citindu-l, îți dai seama că, după cum au demonstrat mulți scriitori de valoare, lucrurile serioase se pot spune și în glumă. Cine vrea, se mulțumește cu poanta. Cine nu, găsește destul material pentru meditat.

Robert Sheckley - *Monștrii*
Traducerea: Delia Ivănescu
Editura NEMIRA

Interviu cu Adrian Bănuță

„Eu înțeleg prin cenaclu acel instrument prin care artistul (sau fanul) acționează direct asupra societății".

Ora 5,05 a.m., 17 februarie 1996, la mine, după ce mi-am serbat ziua de naștere. Isa și Oana dorm. Maică-mea așișderea. Alina picotește pe pat, pregătită să plece cu Adi. Noi doi, la masă, în fața resturilor cu care ne-am „delectat" de aseară pînă azi.

– Deci pleci în armată.

– Da. (Răsfoind ultimul JSF)

– De ce abia cum?

– Pentru că abia acum am primit ordinul de încorporare.

– Crezi că o să ne descurcăm fără tine un an?

– Nu știu. Eu sper că da. Totuși au trecut trei ani. Iar colectivul e mai mare decît acum o lună. Sper că cei șase noi veniți în redacție, care nu sînt niște nume necunoscute fanilor, alături de cei care erau, vor fi în stare să mențină revista la un nivel calitativ ridicat și sînt convins că, în următoarele două luni, acele oscilații inerente pentru un săptămînal de cultură vor dispărea și că JSF va fi ceea ce trebuie să fie: una dintre cele mai bune reviste din Europa.

– Dar tu crezi că te vei „descurca" în armată? Dacă se va ivi prilejul, dacă vei fi solicitat, te vei angaja într-o colaborare cu activitățile culturale ale Armatei?

– Normal că m-aș implica în activitățile culturale ale Armatei. Peste un an de zile am să vă spun ce-nseamnă să faci armata ca sefist.

– Ai făcut sport, parcă, așa că nu ești chiar „o cocuță"...

– Da, am făcut ceva sport... (intervenție a Alinei: – ... dar merge numai cu taxiul!) AB: – N-am atîția bani să merg numai cu taxiul.

– Nu mai ești chiar atît de entuziast ca la început, la primul contact cu fandomul. Totuși rămîi cel mai activ. Vei mai fi tot atît de pasionat și după armată? Eu simt că dacă nu apare iar un mare sufletist, care „să anime", vom trece printr-o perioadă de marasm. Ce crezi? Și, pe de altă parte, nu crezi că se simte deja nevoia unei deschideri estetice noi - orietarea cyberpunk parcă a început să se cam veștejească...

– Orientarea cyberpunk a început să se „veștejească" de mult. Și la noi cyberpunk-ul a fost... ATUNCI. Acum e un fel de „post-cyberpunk". Așa-numitul cyberpunk s-a lansat cu generația nouă de scriitori - o generație căreia noi i-am spus „generația '90", iar alții i-au spus „generația JSF". Numele nu contează, contează numai faptul că această generație există. Cyberpunk-ul a fost un curent aruncat pe piață (la noi) de Mihai Dan Pavelescu, cel mai activ promotor al anglo-saxonilor în România. Întîmplător, lui Ionuț i-a plăcut și, cum deja începuse să se contureze nucleul *Quo Vadisului* de acum, adică: Dănuț Ivănescu, Michael Haulică, Cătălin Ionescu, Sebastian A. Corn și Don Simon (ar mai fi de adăugat la grupul CPK și Florin Pîtea, care poate că e singurul care scrie chiar gibsonian dintre ei) li s-a lansat această provocare: CPK. Trebuie menționat faptul că ei nu au preluat curentul CPK american, ci - pur și simplu - au vrut să scrie ALTCEVA. Ar mai fi de amintit că lucrurile astea se întîmplau prin primăvara anului 1993, cînd JSF era la început, și că nici ei (scriitorii), nici noi (ca editori) nu vroiam să se spună că „povestirea asta seamănă cu povestirea scrisă de... sau de..."

– Totuși, procentual, JSF-ul nu a publicat numai CPK, și nici măcar precumpănitor texte catalogate ca atare. Doar că astea au fost „cele mai de scandal". Ce alte „orientări" ai mai remarcat? Apropo: nici tu nu prea ești CPK-ist. Ce premii ai luat? Pe ce „filieră" vii? Eu știu că „dinspre poezie", nu? Îți place mult Nichita Stănescu? Și mai cine?

(AB: – De unde ai scos-o că „mă omor după Nichita?" Îmi place Nichita pentru imagini, dar e prea abstract pentru mine. Îmi plac poeții romantici și, în special, poeziile muzicale și cu rimă: Làbiș, Cernea, Botta...)

– Nu cred că textele CPK sînt „cele mai de scandal" publicate în România după '90: iată, *„Povestea Poveștilor"* a lui Creangă, ca să citez un clasic al literaturii române, și Apollinaire sau Sade, ca să pomenesc din clasicii francezi. JSF-ul a fost printre puținele reviste care au publicat texte fantastice, horror, a fost prima revistă care a publicat un miniglosar de teme și motive SF, a publicat periodic articole de critică și teorie literară și, timp de 26 de numere, a avut chiar o pagină de știință.

Vin într-adevăr dinspre mainstream, mai precis dinspre fantastic - îmi place în mod deosebit Voiculescu, romanticii germani. În ceea ce privește poezia, am început să scriu din clasa a unsprezecea, cînd l-am citit pe Rilke. Majoritatea premiilor (cred că am vreo 13) sînt pentru proză mainstream, și, vreo două, pentru poezie (n-am prea participat la concursuri de poezie), vreo două la SF (n-am prea participat la concursuri de SF, fiindcă nu scriu SF).

Cît despre contactul cu fandomul, a avut loc prin 1985 cînd eram în clasa a VIII-a, am avut prilejul de a-l cunoaște pe Dan Merișca și de a prelua puțin din entuziasmul lui. Cred că un mare merit în „formarea" mea ca fan l-a avut cenaclul POZITRONIC (din Buzău), care a fost în ultimii ani unul dintre cele mai active cenacluri. În ceea ce privește apatia despre care spuneai tu, e mai mult oboseală și, în al doilea rînd, un sentiment greu de definit că, în momentul în care întreg fandomul luptă să spargă ceea ce mai este din ghetou, sînt cîțiva care luptă să spargă ceea ce mai este din fandom. Așa cum zicea Donea (parafrazîndu-l pe Eminescu): „fandomul *era pe cînd nu s-a zărit - azi îl vedem, și nu e*".

În privința deschiderii - nu e nevoie de o deschidere „nouă" - ci de mers pe mai multe direcții. O idee mai veche a mea este că cenaclurile ar trebui să se profileze pe un anumit specific (fantasy, horror, hard, cyberpunk, etc.) și să facă convenții tematice, așa cum, de exemplu, făcea Donea în Reșița - cenaclul lui se numește VLADIMIR COLIN și convențiile pe care le organizează se referă sau la V. Colin, sau la fantastic. Cred că dacă toate cenaclurile din țară ar face astfel, SF-ul, implicit fandomul, ar evolua, sau... mă rog, s-ar deschide.

– Nu crezi că un profil strict specializat ar îngrădi libertatea autorilor prin dirijare... tematică? Eu așa aș recepta un cenaclu și mai tematic decît „de SF" (eu pledez, exact invers decît tine - pentru cenacluri cu profil general)?

– Tu înțelegi prin „cenaclu" altceva decît înțeleg eu. În primul rînd, scriitorii care sînt în momentul de față nu au nevoie de cenaclu. *Eu înțeleg prin cenaclu acel instrument prin care artistul (sau fanul) acționează direct asupra societății.* După aia, privind lucrurile pragmatic, cenaclul asigură cadrul legal de sponsorizare pentru fandom - nu spun că o persoană nu poate să nu fie sponsorizată de o firmă, dar cenaclul dă o credibilitate mai mare în ochii sponsorilor (implicit a societății), fiindcă nu ești numai tu, un tip ciudat, ci sînt mai mulți, care se întîlnesc periodic - discută, scriu, citesc...

– Sînt recunoscuți și se recunosc ca atare...

– Apropo de cenaclul-instrument de acționare asupra societății - ca un exemplu, cenaclul SFera din Brăila este în prezent patronat de o firmă de publicitate, deoarece patronul respectivei firme și-a dat seama că tipii ăia gîndesc altfel.

– Tu ai vreo „culoare" politică? Dar, ce crezi, SF-ul ca atare are vreuna?

– Sînt umanist. Dacă vrei, chiar „socialist", „ecologist", ceva de genul ăsta. Dar nu membru al partidelor respctive. Și cred că și SF-ul cam tot prin zonele astea se învîrte. Sau, oricum, unul dintre sloganurile preferate este acela că: „SF-ul pregătește impactul cu viitorul" - deci nu poate să fie decît umanist, chiar dacă „scopul scuză mijloacele".

– Dictează-mi, să o consemnez, și o imagine poetică, artistică, plastică, în final. Eventual o metaforă - vizavi de SF, JSF sau fandom.

– O imagine poetică? Nu vrei ceva horror? Oricum, fandomul nu e trandafirul ăla roz care răsare dimineața la geam și nici „cei care nu". SF-ul este UN SURÎS PRINTRE GRATII - ca să mă autoparafrazez.

– Bine, Adi! Drum bun și serviciu militar... pe cît se poate de ușor!

Consemnat de
Mihail GRĂMESCU,
pînă la ora 6,30 dimineața, cînd musafirii au plecat și eu m-am culcat.

George R.R. Martin

Regii nisipurilor

Kress se zbătea disperat, urlînd, în timp ce copilaşii portocalii, care-i semănau leit la chip, îl împingeau spre gura neagră a clădirii din nisip.

Apoi, deodată, se simţi liber. Picioarele îi alunecau pe pragul cărnos, moale... Închise ochii, aşteptînd sfîrşitul...

Atunci, în minte îi răsunară cuvinte clare, distincte, în care se simţea o teamă indescriptibilă, o venerare plină de respect.

– De ce eşti furios, Doamne? Cu ce ţi-am greşit? Am dorit doar să-ţi respectăm poruncile... cît ne-am priceput... Dar Tu ne-ai părăsit, Ţi-ai întors faţa de la noi...

Kress rămase un timp nedumerit, apoi îşi dădu seama că vocea care i se adresa era a burţii... În acelaşi timp, îşi dădu seama de încă un lucru, mult mai important: burta nu-i dorea răul, ci se temea de el... Îşi strînse tot curajul de care era în stare şi răspunse, cu voce tare:

– În ultimul timp nu prea m-aţi ascultat. Ba chiar v-aţi bătut joc de mine, prin imaginile făcute după chipul meu...

– Iertare, Doamne! Am fost proşti şi nepricepuţi. Abia acum, cînd am ajuns la maturitate, am înţeles adevărul. Am avut posibilitatea să cunoaştem cultura oamenilor şi am descoperit explicaţii pentru toate nelămuririle noastre. Acum ştim că Domnul trebuia să ne încerce, să ne supună chinurilor şi caznelor, ca să verifice dacă sîntem demni de mila şi îndurarea Sa. A abătut asupra noastră focul şi prăpădul... N-am ştiut, n-am înţeles... L-am crezut crud şi neîndurător... Cine sîntem noi să-L judecăm? Nu ne-a creat El, după chipul şi asemănarea Lui? Iar cînd se va dovedi că sîntem umili, supuşi şi ascultători, vel fi bun cu noi, Doamne... Ştim şi credem, Doamne! Dă-ne ordine, vom fi bucuroşi să Ţi le îndeplinim! Voi lua legătura cu castelul celor albi şi-ţi vom îndeplini vrerea. Pentru că noi sîntem aleşii Domnului, cei albi şi cei galbeni! Cei roşii şi cei negri, rasele inferioare, merită să piară!

Kress meditä un timp, apoi îşi formulă dorinţele, într-un limbaj cît mai dumnezeiesc cu putinţă. Aşa cum ar fi trebuit să vorbească un Dumnezeu cu făpturile create de el...

***

Cînd ajunse în Asgard, spre seară, Kress se îndreptă spre magazinul „Wo şi Shade". Intră înăuntru, fără să bată la uşă.

Femeia înaltă, slabă, palidă, în salopetă cenuşie, îi ieşi în întîmpinare, agitată.

– Kress! Unde ai fost? Te-am căutat peste tot! Am crezut că ai pierit... Ce s-a întîmplat?

– Nimic deosebit. Doar că am reuşit să ajung la un acord cu burţile... Într-adevăr, sînt nişte animale care ştiu ce înseamnă adoraţia. Venerarea. Exact cum mi-ai spus.

Wo îl privi îngrozită.

– Vrei să spui că au ajuns la nivelul patru? Că ai devenit, cu adevărat, divinitatea lor? Dumnezeule, dacă există, ce-ai făcut? L-ai lăsat pe dementul ăsta, cu burţile lui demente, să ajungă la nivelul cel mai înalt!

Kress rînji sardonic:

– Mi-a trebuit destul de mult să înţeleg că, indiferent ce-ar fi făcut, mobilii nu s-ar fi atins de mine. Iar acum am reuşit să comunic cu burţile... Planeta va fi a mea... Mîine, întreaga lume!

Wo îl împinse într-o parte şi fugi pe uşă.

Se opri în prag. Oraşul era în flăcări. Dinspre cosmodrom se auzeau bubuituri înfundate. Pe străzi, grupuri de mobili, cu lasere sau alte arme în cele patru braţe, măcelăreau trecătorii şi le aruncau cadavrele în camioane. Acţionau metodic, asediind clădire după clădire, cu o strategie bine pusă la punct, aruncînd afară locuitorii, spre grupurile care-i aşteptau în stradă...

Wo privi îngrozită în jur, întrebîndu-se ce să facă.

Înainte să ajungă la vreo concluzie, văzu un grup de mobili care înaintau, într-o ordine desăvîrşită, spre magazin... Din celălalt capăt al străzii, altul. Care purta un obiect mare, lucind metalic. O bombă nucleară.

Shade! Wo se întoarse, să coboare în subsol, să-şi organizeze mîna de mobili într-o apărare disperată...

Se trezi nas în nas cu Kress, care ţintise asupra ei un laser de buzunar. Kress rînjea, cu rînjetul acela sardonic, pe care-l căpătase de cînd la răutatea-i naturală se adăugase puterea.

– Pe planeta asta nu vor rămîne decît burţile mele, stimată Wo! Îţi mulţumesc pentru mulţimea de războinici supuşi şi ascultători, pe care mi i-ai făcut cadou! Pînă la urmă, s-a dovedit că eu am ştiut cum trebuiau educaţi!

Wo mai apucă să simtă arsura groaznică în piept, apoi totul se prăvăli în întuneric...

Kress făcu semn mobililor s-o încarce în camion, peste celelalte cadavre, apoi îşi dezlănţui hoarda asupra prăvăliei în care mobilii lui Shade se pregăteau de o rezistenţă disperată...

În timp ce făpturile mărunte, albe sau portocalii, luau cu asalt clădirea, Kress se urcă într-un aeroglisor şi se îndreptă spre castelul de nisip, din mijlocul pustiului. Prefera să discute cu burta portocaliilor. Cea a albilor era prea dementă... Prea dispusă la excese, chiar şi din punctul lui de vedere...

Trebuiau să definitiveze planul de cucerire a întregii planete. Apoi, al întregului univers. Nu era el Kress, Dumnezeul, Stăpînul lumii?

Traducere de Liviu Radu

A.C.Clarke

STEAUA

– De ce a fost nevoie să-i dai pradă focului, Doamne? gemu părintele Loyola, iar pe obraji îi şiroiau lacrimile.

Dr. Chandler îl privea jenat. Era prima oară cînd vedea un om cuprins de o asemenea disperare. Faptul că acel om era cineva pe care îl respecta enorm, chiar dacă nu-i împărtăşea convingerile, un om echilibrat şi stăpînit, de obicei, i-a trezit, la început, dorinţa de a se retrage, de a-i respecta durerea. Apoi, compasiunea omenească şi-a spus cuvîntul şi, tuşind ca să-şi mascheze emoţia, a intervenit pe un ton cît mai degajat.

– Nu te înţeleg, părinte. De ce eşti atît de nefericit? La urma urmei, dacă ţi-am înţeles bine învăţătura, oamenii aceia, făpturile acelea, ar trebui să se bucure acum de viaţa veşnică... Nu-şi doreşte fiecare creştin ca, după o existenţă virtuoasă, să ajungă în faţa Domnului şi să aibă parte de fericirea fără de sfîrşit?

Părintele Loyola a tresărit.

– Chiar dacă ai avea dreptate, de ce au trebuit să piară astfel? De unde ştii că sînt alături de Domnul? Poate că nu l-au cunoscut, poate că ard în flăcările iadului, după ce au ars în flăcările novei...

– Te contrazici, părinte. Ani de zile mi-ai explicat că virtutea e indispensabilă credinţei, că mai uşor găseşte înţelegere în faţa Domnului un păgîn virtuos, decît un credincios păcătos. De ce au trebuit să piară? Îţi vorbesc ca unui savant. Ştim că natura e guvernată de nişte legi. Eu le consider ale naturii, dumneata - un semn al înţelepciunii divine. Trebuie să recunoşti însă că, dacă Dumnezeu a făcut acele legi, le lasă să acţioneze. Ar putea să le încalce, dar e logic şi, din moment ce le-a făcut, le respectă. Iar legea cea mai importantă a naturii, ştii la fel de bine ca şi mine, este că totul e pieritor. Oamenii mor, clădirile se surpă, civilizaţiile dispar, stelele se transformă în nove... Totul are un timp al vieţii şi un timp al morţii. De ce nu accepţi faptul că, în virtutea legilor divine, steaua aceea era sortită să dispară, împreună cu tot sistemul ei planetar şi cei care-l locuiau? Asta va fi şi soarta bietului nostru Pămînt...

– Dar de ce trebuia legată pieirea lor de naşterea Mîntuitorului? se împotrivi Loyola.

Bătrînul ateu zîmbi amar. Nu putea să-şi lase prietenul să piardă motivaţia întregii vieţi... Iar spiritul lui rece, analitic, ce-l făcuse să accepte cu seninătate ideea morţii şi nefiinţei, l-a făcut să găsească o justificare, pornită dintr-o revelaţie a luciditătii.

– Părinte, steaua aceea era condamnată. La fel şi civilizaţia pe care am descoperit-o, plină de bunătate, de bunătatea şi înţelegerea care ne lipsesc nouă, oamenilor. Oare nu crezi că Dumnezeu, ştiind că lumina vestitoare a dispariţiei acestei civilizaţii, va ajunge pe Pămînt într-un moment anume, a ales tocmai acel moment pentru a-L trimite între oameni pe Fiul Său, pentru ca oamenii să fie moştenitorii spirituali, continuatorii acelei civilizaţii paşnice şi plină de frumuseţe? Nu crezi că le-a recunoscut meritul, făcînd ca din cenuşa lor să răsară Fiul Său, cu mesaj de pace şi înţelegere între oameni? Oare Dumnezeu e de vină că noi am înţeles atît de puţin mesajul Său? Măcar de aici înainte, văzînd ce-au înfăptuit alţii, să ne înţelegem rostul şi să folosim mai bine răgazul ce ne-a fost lăsat...

Traducerea: Liviu Radu

Jurnalul S.F.

Arkadi & Boris Strugaţki

Picnic la MARGINEA DRUMULUI

1. Globul stătea aruncat în glod ca o măgăoaie din cupru roşcat şi Redrick se tîra prin toată cariera, cu coatele opărite şi pantalonii burduşiţi cu praful cretos. Praful vălurit pe lîngă urmele vechi, uscate de roţi. Curgea apa pe Redrick Schuhart şi soarele îi lovea ţeasta cu scame de argint, dar el se proptea în coate, mecanic, zdravăn şi apucat, rugîndu-se în străfundurile minţii către Lucrul gol şi încins ca un tăciune: *„Uită-te în sufletul meu, ştiu că acolo găseşti ce-ţi trebuie. Trebuie să fie ceva! Doar nu mi-am vîndut nimănui sufletul, niciodată! Este al meu, este omenesc! Nu se poate să vreau răul!... Şi blestemat să fie tot, că nimic nu pot să-ţi spun în afară de aceste cuvinte copilăreşti: «Fericire pentru toţi, pe gratis şi hai să nu plece nimeni supărat»".* Aerul parcă tremura, valuri-valuri de sticlă topită lunecau peste peretele uriaş, în dosul Globului care-l aştepta, cumva, ca un fagure complet neted şi lucind mat dintre petele roşii din ochii lui. Stătea comod printre mormanele de rocă presată, îngăduindu-i să vină. Să se apropie tîrîş. Mai avea vreo cincisprezece metri pînă la Lucrul fierbinte care-i va citi în suflet şi îi va îndeplini dorinţa cea mai tainică şi cea mai ascunsă în străfundurile sale, dorinţă pe care n-ar fi putut-o vreodată uita cu adevărat, ci doar, cel mult, rătăci prin restul gîndurilor, fugare, într-atît era de legată de fiinţa sa, cînd ceva din Jocul străin se întoarse împotrivă-i. Peretele abrupt, alb şi crăpat pînă aproape de bază, vui surd, înfundat, de parcă un ciocan îngrozitor de greu ar fi izbit din răsputeri piatra. Redrick înţepeni cu coatele înfipte în ţărînă precum un gîndac enorm, ţintuit de insectar. Apoi un şuier ascuţit de ţignal, fluturã peste carierã pierzîndu-se în depărtare. „Un fuior?!", vru să se mire Redrick, atît de aproape de „maşina de tocat" nu se mai întîlnise niciodată vreun „abur umblător". Dar un „fuior" ar fi fost ceva penibil de simplu. Căci în faţă, la vreo cinci metri de Glob, un snop de viermi violeţi, plini de peri strălucitori, se zvîrcolea în praf muncindu-se să se despartă unul de altul din boţul umed, tremurător şi bolborosind de secreţii, ivit de-a dreptul din pămînt. De parcă un şarpe s-ar fi descolăcit în sute de bucăţele mişcătoare. Lui Redrick îi veni să verse, apoi ceva apăsător ca un munte îi coborî în stomac şi îl umplu de o amorţeală curioasă, mai dogorîtoare decît soarele însuşi. Zona avea să-l nimicească, chisăliţă îl va face, de parcă Archie Barbridge nu ar fi contat. Poliţa acestui Tărîm nu fusese îndeajuns de plătită, nu înghiţise suficient sînge coropişniţa şi Redrick îşi aminti deodată, inexplicabil, de privirile Maimuţicii, negre-tăciune, fără pic de licăr în ele. „Nici măcar un bocanc n-or să mai găsească", gîndi şi nu era laş, nu se simţea laş, ci doar îngreţoşat văzînd gelatina violacee în care se zbăteau perii strălucitori şi imaginîndu-şi cum îl vor dizolva încetul cu încetul şi îl vor suge, nesăţios gurile căscate hidos din viermuiala aceea. Privi spre Glob, şovăind. Ceva îi pulsa în creieri, făcîndu-l să se clatine în sine, să rămînă încă nedumerit, copleşit şi înfricoşat. Poate că Globul nu însemna deloc ce visaseră ei sau poate că Barbridge, chiar şi în ceasul al doişpelea, vrusese să-l ducă cu zăhărelul, să se descotorosească de el. „Canalie, vedea-te-aş cu rîtul în piftie", înjură Redrick, zvîcnindu-şi coatele din patul cald de pămînt sfărîmicios şi încercînd să se rostogolească. Poate că Globul nu însemna deloc ce visaseră ei şi de aceea Redrick nu izbutea, oricît s-ar fi sforţat, să-şi realizeze mişcarea. „Dumnezeii...", şuieră îngălbenit la faţă, luptîndu-se să se smucească, disperat şi zadarnic, de sub palmele invizibile de fierbinţeală care îl ţineau lipit de solul prăfos. Lîngă el, o băltoacă de suc violet se vălurea în neştire, trimiţînd jeturi clipocitoare de lichid peste burţile pline de peri ale viermilor. Înconjurîndu-l pe Redrick ca într-o crisalidă.

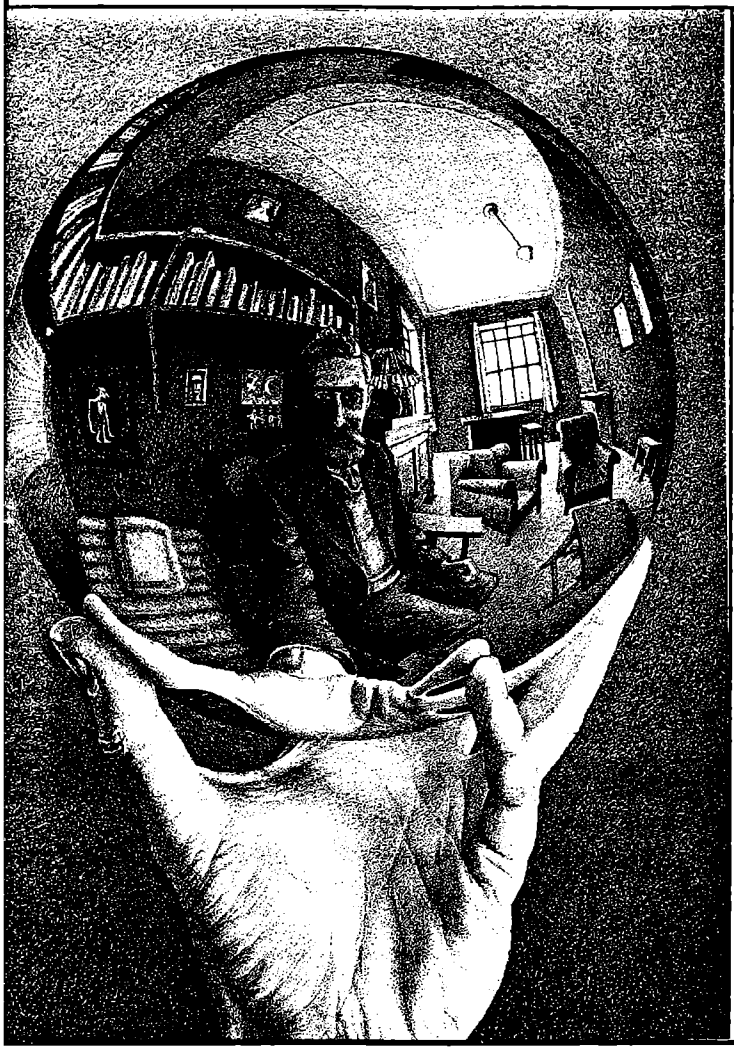

2. Întîmplările lumii ăsteia sînt întotdeauna stîrnite de careva. Se va juca şi acolo Sus, vocile mîngîietoare îl linişteau şi îi clincheteau voioase în urechi, desigur că toate minunăţiile îl aşteaptă, gata să fie pornite şi alergate prin ierburile grădinilor uluitoare de deasupra şi o să vadă, cît de curînd, cu cine se va întîlni. Acolo, mister, dar voi putea deîndată ce sosim?, întreba el intrigat, fericit în sinea-i la culme, dar temîndu-se încă să nu i se fi făcut vreo farsă, o Minciună răutăcioasă, bineînţeles, puiule, dragule, acolo sînt jucării numai pentru tine, atît de frumooooase. Şi puştiul, un blond jigărit, cu ochii de un albastru spălăcit, se străduia să stea nemişcat în înghesuiala teribilă de trupuri flasce, mirosind neplăcut, cu toate hainele alea groase îmbrăcate de-a valma. Coridoarele luminate cu neon erau ticsite cu oameni necunoscuţi, munţi de geamantane îi însoţeau în călătoria spre Înalt, Arkadia, mormăise cineva răspunzînd unei întrebări stupide, la ce bun mirările prosteşti cînd vocile

neînţelese din minţile tuturor îi hrăneau şi îi linişteau, îi mîngîiau şi îi absorbeau, îi potopeau pînă la ora plecării. Totul fusese deja lămurit, chiar şi vocile nu reprezentau cîtuşi de puţin un flux distinct de informaţii, o sonorizare aparte, ci se amestecau de nedescîlcit în toate gîndurile şi imaginile şi ideile, devenind atît de apropiate, încît, deşi oamenii sesizau prezenţa lor neobişnuită, n-ar fi putut spune vreodată ce le aparţinea şi ce nu le fusese şusurat la ureche de către vocile unduitoare. Ca şi cum un Lucru mai presus de înţelegerea lor factice li s-ar fi strecurat în creieri. Silindu-i, mîngîindu-i, pregătindu-i. Ca pe nişte copii. Primul rînd, toţi acei indivizi neraşi, cu feţe buhăite şi duhnind a alcool, toate acele gospodine burduhănoase, mirosind a leşie de rufe şi a zeamă de varză, domnii subţiri îmbrăcaţi în trenciuri mătăsoase, copii neastîmpăraţi, de diferite vîrste şi strîngînd la piept cele mai neaşteptate obiecte, cu ochii plecaţi sub pleoape şi minţile galopînd fremătătoare în jurul vocilor mîngîioase, vesele şi aţîţîndu-i, care umpluseră palierul ultimului etaj, urcaseră deja pe acoperiş, se împărţiseră în grupuri şi grupuleţe, fiecare îşi salutase călduros cunoscuţii, unii se îmbrăţişaseră, emotivi, bărbaţii îşi sărutaseră soţiile pe frunte şi femeile mîngîiaseră copiii pe creştet, după care o linişte pătrunzătoare se instalase deasupra oraşului viermuitor, pe toate clădirile suficient de înalte, de spaţioase şi de solide încît să reziste puhoiului, doar vocile, vocile nu încetau, din ţeste, să-i liniştească, să-l îmbărbăteze, să-i copleşească.

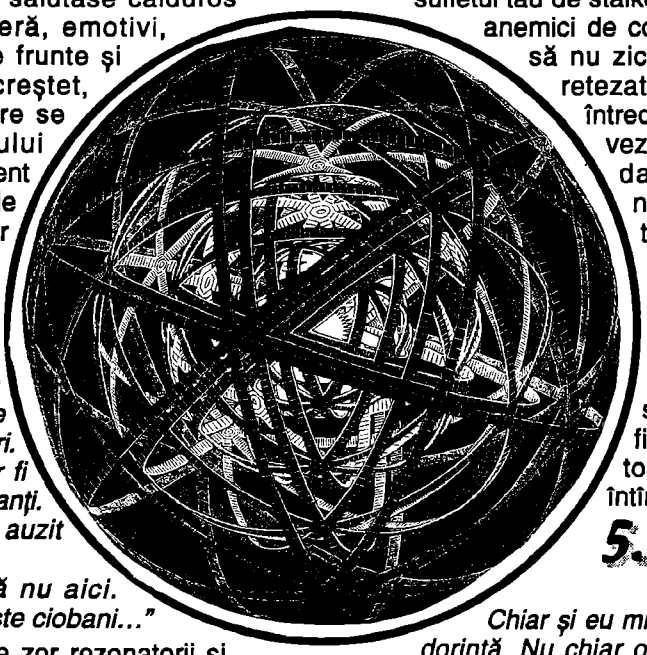

3. *„– Eu ştiu, mi-a povestit cineva, că în Zonă s-ar putea să mai locuiască cineva. Nişte oameni, acolo... Nu, nu extratereştri. Chiar oameni. De parcă Vizita i-ar fi prins aici şi i-ar fi transformat în mutanţi. S-au adaptat la noile condiţii. Aţi auzit ceva despre asta, mr. Schuhart?*

– Da, zise Redrick. Numai că nu aici. Undeva, în munţi, la nord-vest. Nişte ciobani..."

4. Jilz şi Hauptke chirfoseau de zor rezonatorii şi erau băgaţi pînă la brîu în maldărul de cabluri groase cînd Redrick Roşcovanu' dăduse colţul dinspre birtul de rahat pătat cu muşte verzi ale dispărutului Ernie. Păşea apăsat, cu gesturi rigide, de păpuşă mecanică cu defecţiuni la cutiuţă, iar Jilz îi aruncase într-o doară, de-al dracului: „– Încotro, măi, Roşcovane?". Redrick nu spusese nimic, mîlc ca peştele tăcuse Redrick, doar că se întorsese spre noi, vedeam cum ochii îi străluceau precum oglinzile, de mă trecuseră fiorii şi mai era şi uniforma, grijania ei de salopetă, stătea pe el ca pe un umeraş, nu tu falduri, nu tu cute, un grăunte de praf n-ai fi găsit pe manşete, atîrna tîrfa de umerii lui, nou-nouţă, lucitoare ca o monedă de-un dolar şi ştiusem, eu cel puţin, că Zona îl schimbase în Rău şi că-i făcuse ceva îngrozitor. Cînd, a doua zi de dimineaţă, din tot aerul ăla puturos de catran şi benzină şi nu mai ştiu ce, se prăvălise Cortina peste Oraş, retezînd angrenajele şi clădirile şi băgîndu-i în pămînt definitiv pe amărîţii ăia scorţoşi de la Centru, cînd se apucaseră zvîcnetele nenorocite din creştet să-mi ia minţile la vînturat şi la ciocănit şi să-mi pîrîie-n cap vocile melodioase, mierea şi zmeura asta otrăvită de voci de care nu mai scap, şuvoaie-mi curge pe faţă trăncăneala lor afurisită şi nu mă pot dezlega, mă gîndisem că asta-i făcuse Zona lui Redrick, că îl făcuse neom. Iar cînd mă trambalez cu de-ale gurii pentru Guta şi-mi urlă-n urechi ca un cîine turbat mortu' de tată al fostului meu camarad şi se mai şi holbează cu găvanele negricioase taman la degetele mele pînă-i dau balele, cînd văd Maimuţica cum face tumbe prin sufragerie şi rîde prosteşte şi-i cresc colţi şi gheare de fiară sălbatică, îl urăsc de moarte pe Roşcovan, pe diavolul care se scălîmbăie-n el şi pe toţi putreziţii ăia strălucitori, nou-nouţi precum coasa Hîrcii, care s-au cărăbănit din Zonă ca să-nfulece şi Oraşul, nu le mai ajungeau „biberoanele" şi „lapţii" şi „fuioarele" şi zău de nu l-aş strînge de gît cu mîna mea. Ce a făcut el Oraşului nici Scaraoţchi n-ar fi izbutit! Stau grupile alea din asfalt ca nişte ţucale, te gîndeşti că-s nişte găoace pustii, nişte ouă de struţ sparte, nişte momiţe şi îndată dai cu ochii de statuile din aur, sufletele împietrite ale prostănacului de Suzniak, ale zecilor şi sutelor de Suzniaki năpîrstoci care au călcat pe unde nu trebuia, noaptea, în găurile spurcate din coama şoselei şi te uiţi lung - lung de tot - la corpurile contorsionate şi la feţele schimonosite, la rînjetele de căcănari împietriţi sub lava aurie, ştii ce înseamnă Arkadia, te mai prefaci o zi-două, aşa, pentru sufletul tău de stalker nenorocit sau pentru bojocii tăi anemici de conţopist împuţit de la Institut, cît să nu zici că n-ai încercat toate ieşirile retezate de Cortină şi nu te-ai luat la întrecere cu gropile ca nişte ţucale, să vezi dacă te vor ajunge din urmă şi dacă te vor sili să păşeşti necuprins în adîncu-le, după care, te cărăbăneşti şi tu, ca un vierme fricos şi-nfometat ce eşti pînă la acoperişul celui mai apropiat bloc. Unde te-nşfacă vocile melodioase şi te frămîntă în palmele lor invizibile de vifor stîrnit pînă te moi ca mierea fierbinte şi fuge toată bărbăţia şi toată suflarea din tine. Cam aşa întîmpină toţi zborul spre Arkadia.

5. *„– Globul de aur, spuse Barbridge. Eu l-am găsit. Pe urmă au fost numai minciuni despre el. Chiar şi eu mînteam: adică poate îndeplini orice dorinţă. Nu chiar orice. Dacă ar fi fost aşa, nu mai eram aici. Aş fi trăit în Europa. M-aş fi scăldat în bani."*

6. *„– Bineînţeles, picioarele lui tata... rosti, în sfîrşit, Arthur. Ca să fie totul bine acasă...*

– Minţi, minţi, îl întrerupse cu blîndeţe. Bagă de seamă, frăţioare. Globul de aur îndeplineşte numai dorinţele ascunse. Numai acelea pentru care ai fi în stare să-ţi bagi gîtul-n şireang dacă nu s-ar îndeplini."

7. Stau înghesuiţi acolo-sus, pe acoperiş, Jilz şi Hauptke, cu Kirill ţinîndu-le de mînă pe Guta neliniştită, atît de speriată încît alinarea stranie a revenirii rusului între cei vii şi mîngîierile lui stîngace trezesc în ea încredere nebănuită, terifiantă, şi pe Maimuţica zglobie, fremătătoare şi învolburată toată în blăniţa roşcată ca un tăciune roşu-roşu de pe foc, stau şi aşteaptă Lucrul Minunat de aer şerpuitor, lucrul cumva asemeni unui Nor, care va veni neauzit şi-i va îmbrăţişa şi-i va ridica în Înalt, Sus de Tot, spre Arkadia. Rînd după rînd, pe toţi cei ce nu vor mai reuşi să reziste. Lăsînd oraşul în mîinile lui Redrick Roşcovanu' şi a hoardei ăleia turbate de putreziţi nou-nouţi precum coasa Hîrcii. Arkadia este oferta supremă a Globului. *„FERICIRE PENTRU TOŢI, PE GRATIS, ŞI HAI SA NU PLECE NIMENI SUPARAT!"*. Paradisul sau moartea. Paradisul sau moartea.

Traducerea: Octavian Mustafa

Jurnalul S.F.

Gerard Klein

SUB CENUȘI

„Și cred că ceea ce pune în mișcare mașinile din viitor nu e nici mila, nici orgoliul. Ci pietatea."

Poate că v-am mințit. De cîte ori îmi amintesc de fraza asta, pe care v-am spus-o cîndva, recunosc că este foarte posibil să mă fi înșelat.

Am lucrat de atunci pe mai multe șantiere. Nu numai din cele distruse de războiul atomic. Am nimerit, de pildă, într-o țară obscură subjugată de dictatură. Desigur, nu am avut niciodată valențe de politician. Sînt o simplă mașină. Știu însă că, în decursul timpului, deși oamenii s-au situat sub diverse orînduiri, cu diverse nume, pe undeva existau multe puncte comune. Că, în cele din urmă, nu numele unei societăți contează. Am văzut însă de prea multe ori aceleași greșeli umane și am înțeles că prostia poate purta mai multe nume, dar dictatura are niște nume bine stabilite: fascism, comunism.

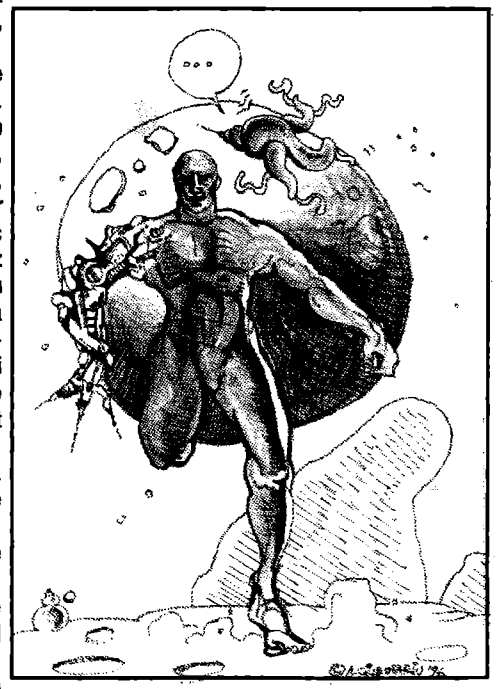

Desen de A. CIUBUOTARIU

Omul de care vreau să vă povestesc murise torturat într-un lagăr. Știa că avea să moară. L-am luat de sub cenușile timpului și l-am așezat adormit pe o masă. Îl privesc. Slab, murdar, cu urmele torturilor pe corp. Delira, era bolnav și îl omorîseră în bătaie. Sau l-ar fi omorît, dacă nu aș fi apărut eu. Îi vindec rănile cele mai adînci și îi sondez organismul, eliminînd germenii bolilor. Știu însă că, atunci cînd se va trezi, nu-și va da seama că este sănătos - nici măcar sătul - pentru că era prea slăbit. Adopt forma unui doctor de spital. Nu exagerez cu atributele spitalului. Pe vremea lui un spital bine dotat și curat era ceva extrem de dubios.

Îl trezesc. Vede spitalul, se vede pe pat. Privește fereastra și tresare. Nu vede zăbrele. Se foiește, neliniștit.

- Tovarășe doctor, mă cheamă cu o voce slabă.

A adoptat o voce slabă din inerție. Nu știe să-și citească organismul. De altfel, nici nu-l prea interesează.

- De ce sînt la spital? Credeam că o să mor.

Îl privesc în ochi și-i spun direct:

- Ați murit deja o dată. Acum sînteți în viață, dar n-ați supraviețuit în lagăr.

Dă din cap, abătut.

- Înțeleg. Încercați metode noi. Auzisem de reeducarea de la Pitești în urmă cu mai mulți ani, dar nu știam că și acum Securitatea încearcă să...

Nu-l las să continue.

- N-ați înțeles. Ați murit acolo, în lagăr. Dar acum sînteți în viață. Pentru totdeauna.

Mă privește și face un efort să priceapă. Brusc tresare și-și duce mîna la față, pipăindu-se. Nu întîlnește rănile și bubele vechi și lucrul acesta îl tulbură cel mai tare.

- Sînt în Rai sau în Iad? murmură stins.

- Sîntem într-o enclavă, spun. Încercați să eliminați superstițiile absurde. Și sînt aici pentru dumneavoastră și pentru toți ceilalți.

Respiră adînc.

- Mă înspăimîntați, spune. Cine sînteți?

- Sînt o mașină, spun, și îl fac să mă vadă așa cum arăt. Sau mai bine zis așa cum și-ar închipui el că arată o mașină într-un viitor foarte îndepărtat. Nu pare speriat de mine.

- Și ai venit pentru toți?

Remarc schimbarea de poziție față de mine. Și mă bucur. Nu-mi place să mint oamenii, nu-mi place să se creadă că sînt un om, pentru că nu sînt decît o mașină.

- Da. Vin să-i aduc la viață pe toți umanii. Să le ofer șansa unei vieți eterne printre stele. Șansa de a-și construi singuri viața pe care și-o doresc.

- Stăpînii tăi sînt comuniști? murmură el.

Dacă aș fi fost om, m-ar fi surprins întrebarea. Murise într-o închisoare comunistă și mă întreba pe mine dacă fusesem făurit de comuniști. Dar mai întîlnisem de multe alte ori, în aceeași zonă, aceeași întrebare.

- De acolo de unde vin eu noțiunile astea nu au nici o acoperire. Dar respectul acordat omului este maxim.

- Dar ai venit să-i iei pe toți. Aveți nevoie de sclavi, atunci?

- Sînt o mașină și nu pot minți. Am venit pentru că cei din viitor au considerat că este datoria lor să-i aducă la viață pe toți oamenii, pe toți umanii acestei planete. Pentru că universul este prea mare pentru ei. Pentru că universul aparține oamenilor. Pentru că stelele aparțin oamenilor.

Nu pare mulțumit.

- Ești o mașină, dar mașinile atunci cînd spun că nu mint, sînt programate să spună că nu mint. Minciuna există însă în chiar natura ta.

- S-ar putea, răspund sincer. În fond posibilitățile mele sînt extrem de limitate, la fel ca autocontrolul asupra propriilor mele funcții. Totuși, în mod cert vă ofer nemurirea. Nu-i suficient?

Face un lucru neașteptat. Rîde.

- Da, ai dreptate că ești limitat. Îmi propui nemurirea mie, unuia care am murit pentru un ideal?

Mă dor cuvintele lui. Dor așa cum cred că l-ar durea pe un om adevărat.

- N-ați murit pentru un ideal. Ați murit torturat și bolnav într-o închisoare mizerabilă, sub bîtele și bocancii unor paznici. Ați fost ridicat din casa dumneavoastră și arestat fără să aveți vreun amestec politic. Ce vă face să credeți că există ceva nobil în moartea dumneavoastră?

- Faptul că sînt nevinovat. Faptul că am crezut cu tărie în Dumnezeu și iată, mi s-a mai dat o șansă.

Clatin din cap, cu regret.

- Nu este vorba de Dumnezeu. Nu sînt o mașină teologică. Vi s-a oferit șansa aceasta pentru că niște oameni, cîndva, au hotărît - sau vor hotărî - că, dacă se poate, atunci ceva trebuie făcut. De aceea am fost eu construit. Numai pentru a da viață oamenilor, nu pentru dispute teologice.

Oftează, pipăindu-și încă o dată figura.

- Deci, sînteți comuniști, orice ai zice tu... Viitorul aparține comunismului...

Se ridică în capul oaselor. Aș vrea să-l mai reții o clipă. Atunci cînd se va da jos din pat va vedea lucrurile altfel, și nu vreau ca momentul adevărului să coincidă cu o minciună. L-ar putea face să ezite. L-ar putea face să regrete moartea. L-ar putea face să trăiască o eternitate regretîndu-și moartea întreruptă, somnul de sub cenușile timpului. Și oamenii nu merită așa ceva. Bărbatul însă se oprește brusc.

- Spui că ai venit pentru toți oamenii. Este adevărat.

Adopt o atitudine convingătoare.

- Perfect adevărat.

- Și pentru cei care ne-au torturat?

Întîlnisem de mai multe ori această întrebare.

- Ei nu sînt oameni? Nu merită să trăiască?

Închide pentru cîteva secunde ochii și retrăiește niște amintiri dureroase.

- Și soția mea?

Puțini întreabă acest lucru. Cei mai mulți sînt fascinați de ideea nemuririi, chiar dacă nu o înțeleg defel. Pentru că nu pot, pe moment, înțelege măreția ideii care a dus la construcția mea. Nu realizează dimensiunile adevărate ale cîtorva concepte: univers, stele, nemurire. Atunci însă, duși de mirajul unui dar fabulos devin egoiști. Sau poate așa au fost întotdeauna. Poate de aceea stăpînii mei au considerat de cuviință ca pe fiecare planetă să existe un singur om, un om etern. Poate și pentru că omul este,

prin definiţie, o fiinţă singură. Societatea, căsătoria, au fost de cele mai multe ori un eşec. Singurul liant al speciei a fost sexualitatea. De aceea o întrebare referitoare la cei apropiaţi este rară, şi reuşeşte să mă surprindă şi pe mine.

- Este atît de importantă? întreb eu.

- Da, este, mă priveşte el bănuitor.

- Atunci, o vei întîlni cîndva, spun, şi adopt un ton cît mai convingător. Dar omul acesta nu pare foarte interesat de inflexiunile vocii mele metalice.

- Adu-mi-o aici, ordonă sec şi se întinde iar pe spate, în patul său imaginar.

- Haideţi mai bine să vă arăt unde ne aflăm de fapt.

Tresare şi se ridică. Micul meu truc reuşeşte întotdeauna. Omul devine pentru o clipă curios, acest lucru făcîndu-l să uite, sau să-i atenueze sentimentele. Se dă jos din pat. Atunci cînd piciorul atinge podeaua, totul se schimbă. Şi a avut noroc, pentru că sentimentul din momentul schimbării nu a fost nici tristeţea, nici regretul, nici nostalgia. Ci curiozitatea. Şi el vede enclava aşa cum este, sau aşa cum poate el să o înţeleagă, vede prin pereţi straturile cenuşii ale timpului, încearcă să înţeleagă din lamelele decupate în ţesătura temporală ce vede, la ce este martor, la morţii care îşi ocupă tăcuţi locul sub cenuşile uitării.

- Dincolo de uşa aceasta vă aşteaptă eternitatea. Vi se va explica totul. Aţi fost deja vindecat, dar mai sînt cîteva lucruri de pus la punct. Vă puteţi alege orice perioadă din viaţă doriţi. Puteţi deveni ceea ce doriţi. Eu, aici, mi-am făcut datoria. Dar şi aici aveţi de ales. Să treceţi mai departe, sau să vă reîntoarceţi în moarte. Ce alegeţi?

Mă priveşte trist şi face un pas către uşa de lumină. Ezită o clipă în cadrul ei, întorcînd capul spre mine:

- Ai spus că îi vei căuta pe toţi. Unde te vei opri?

Ezit şi eu, dar prea puţin pentru ca el să poată sesiza. Ezit, pentru că nu aş fi dorit să deschid o nouă discuţie cu valenţe filozofice pentru el. Totodată, sînt atît de puţini cei care pun această întrebare, încît ezit să nu finalizez discuţia. Dar argumentele de ordin practic primează. Atunci recurg la vechiul subterfugiu. Deschid gura să-i spun că voi merge pînă la capăt, dar omul a făcut deja un pas înainte şi a intrat în dreptunghiul de lumină, lăsîndu-mă singur în enclavă.

* * *

Cîteodată regret. Folosesc acest termen aşa cum cred că l-ar folosi oamenii. Nu mulţi, dar sînt destui totuşi cei care nu se bucură. O fac parcă din convingere, sau mai degrabă din constrîngere. De parcă toată viaţa au făcut numai ce le-au spus alţii, şi eternitatea este copia fidelă a vieţii.

Tot pe acest şantier am adus unul din ceilalţi, unul dintre cei numiţi călăi. Pentru mine nu există nici o diferenţă. Murise accidental, se îmbătase şi căzuse într-o latrină, sufocîndu-se acolo. L-am adus, l-am curăţat, l-am dezintoxicat. Apoi l-am trezit. Nu am avut nici un fel de problemă. M-a îngînat în tot ce i-am spus. Nu a înţeles nimic, nu avea idee de ceea ce poate fi o maşină cu aspect de om. A tresărit doar, puţin, cînd şi-a dat seama că este treaz şi sănătos. I-am arătat uşa, a spus un „să trăiţi!" scurt şi a dispărut.

Nu m-a întrebat nimic. Nu a comentat nimic. Eram o simplă persoană care-i dădeam nişte ordine. Poate că am greşit eu. Poate că acest om nu era pregătit. Poate că trebuia să mai insist. Poate că trebuia să-l duc înapoi, sub cenuşile opace ale timpului. Poate că, în toată afacerea asta, şi noi, cei din viitor, greşim. Poate că ne-a scăpat pe undeva un lucru esenţial. Sau poate capacităţile mele sînt extrem de limitate. Poate eu nu ştiu totul. La urma urmei, de ce aş şti totul? Misiunea mea este una foarte clară. De a pescui oamenii din somnul fără de sfîrşit, şi a-i aduce spre viaţa fără de sfîrşit. De a transforma cenuşile în razele calde ale unui soare.

* * *

Totuşi, deşi sînt o maşină, deşi nu mă pot plictisi, şi nu pot regreta cu adevărat nimic, am însă un mare semn de îndoială. Oare unde ne vom opri? Şi de ce atît de puţini din cei pe care mă duc să-i caut pun această întrebare: Unde este limita? Spui că îi vei căuta, fără excepţie, pe toţi oamenii. Unde te vei opri?

Mult timp răspunsul mi s-a părut un fleac. Distincţia este - sau era - uşor de făcut. Oamenii ştiu că vor muri într-o zi. De obicei, cei care întrebau lucrul acesta rîdeau la auzul răspunsului. Moartea este invenţia colectivă a omului, hohoteau, singura realizare a societăţii, mai apucau să spună şi dispăreau în dreptunghiul de lumină.

Numai că un om din acest şantier, din această ţară uitată la margine de lume, s-a cutremurat de răspunsul meu.

- Veţi ajunge, încet, încet, la maimuţe?

Doar că nu m-a implorat să spun nu. Dar o maşină nu poate minţi cu atîta uşurinţă.

- Da, dacă va fi cazul.

Omul acela a fost unul din puţinii care a mai făcut un gest neaşteptat. S-a apropiat şi mi-a pus mîna pe umăr.

- Te rog ceva. Uite, eu intru pe uşa aceea spre nemurire, spre stele, sau spre tot ceea ce spui tu că-i acolo, dar te rog să-mi promiţi ceva. Atunci cînd vei ajunge la un tînăr care a murit crucificat pe o cruce, pe un deal numit Golgota, să nu-L aduci la viaţă.

Am vrut să protestez, dar nu m-a lăsat să vorbesc.

- Poate este o mare blasfemie ceea ce spun, poate că nici nu vei reuşi să-L vezi, sau să-L atingi, dar lasă crucea neatinsă. Cel de pe cruce nu este sub cenuşi, înţelegi?

Am aprobat, deşi nu am înţeles. Omul a plecat, eu am rămas cu munca mea.

Şi, uneori, mă tot întreb ce a vrut să zică acel om. Cum adică, Cel de pe cruce nu este sub cenuşi? Toată moartea este sub cenuşi. Ştiu mitologia creştină, dar nu am luat-o niciodată în serios. Mitologia rămîne, în cele din urmă, o simplă fabulă. Moartea este singurul lucru real. Moartea, care, fără excepţie, înseamnă cenuşile timpului.

Şi totuşi, am spus cîndva că pietatea este motorul maşinilor din viitor. Asta însă numai în cazul în care moartea este, fără nici o excepţie, cenuşă.

Pentru că dacă sub Cel de pe cruce nu se află nici o urmă de cenuşă, atunci noi poate că nu sîntem decît uneltele unei greşeli imense, la scară universală. Pentru că, din punctul acesta de vedere, moartea şi cenuşa ei este, aşa cum spune o altă poveste din negurile timpului, cenuşa din care va renaşte, de la sine, un alt om. Şi noi, maşinile din viitor, am irosit această cenuşă, în joaca noastră tembelă cu timpul.

Totuşi, poate greşesc. Pentru că ar fi păcat ca tocmai noi, care iubim atît de mult omul, să-l fi condamnat la o eternitate searbădă, în locul unei evoluţii care ar fi trebuit să izvorască din cenuşile în care ne bălăcim, la rîndul nostru, de o veşnicie...

Traducere Cătălin Ionescu

10 Jurnalul S.F.

Stephen King

DEADLINE: 2.45 A.M.

...pînă atunci şi chiar...
amintiri remanente
...nici o secundă în plus...
atît

un drum în întuneric, nişte balize în ceaţă, undeva în dreapta, sus-jos, ca şi cînd valurile..., durerea, din toate părţile, pretutindeni, tîrîş prin nisip şi sîngele în gură, pe limbă şi pe buze, balizele, tronc-tronc, „Jo!", strigăt, înainte şi coatele sfărîmă scoicile, oceanul mugeşte, este în dreapta, nevăzut şi înfricoşător, lumini

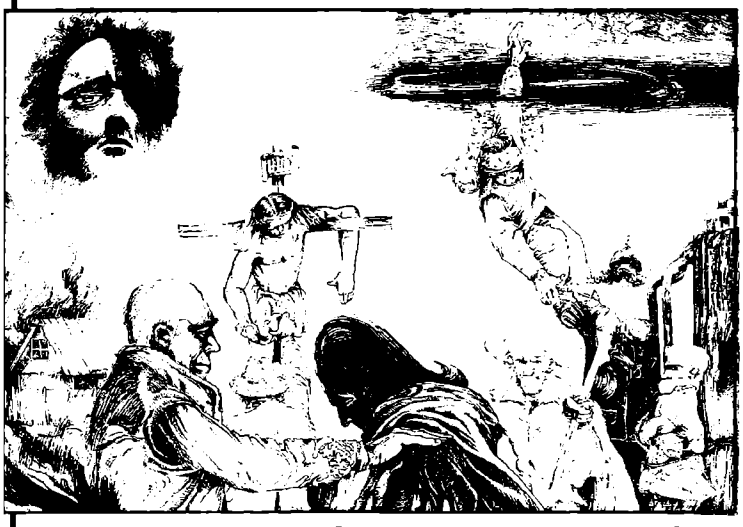

Desen de Ionuţ POPESCU

în ceaţă, în...

2.45 a.m., termenul limită peste care..., 2.45 a.m., atît.

ceas, o pendulă, tic-tac în surdină, tic - o ameninţare, tac - altă ameninţare, o încăpere strîmtă, apăsătoare, fobia spaţiilor închise, claustro..., nişte beri aruncate pe o podea lăcuită, din brad, Budweiser, Heinecken, pat cu aşternuturi mototolite, pînă şi mirosul se simte, transpiraţia, un afiş cu Cher, un scrin negru cu mînere aurite şi pendula..., tic-tac, ameninţări...

Numele meu este Jo Fariscio şi durerea este pretutindeni. Nu ştiu unde începe şi unde se termină. Dar sînt, şi atît timp cît am durerea, înseamnă că sînt. Şi un dom, un crucifix, lumînări aprinse şi dacă lumina ar intra în mine..., Oh, Doamne! Dacă ar intra! Şi ei sînt în jur, nu-i văd prea bine, nu mă lasă durerea şi nici lumina lumînărilor. Scot nişte sunete guturale. Eu..., mi-e frică, şi vreau să văd.

un GMC pe autostradă şi Jean,
(„ai văzut lumina?", „ce lumină?", „ai trecut prin ea")
bornele alergînd ca nişte rîndunele de mare, „Creep" cu Radiohead, lui Jean i-a pierit surîsul, se uită concentrată în axul şoselei, a cincea, viteză, un autostopist într-un loden fumuriu...
(„presentiment", şosea goală, axul galben, luminile de bord fosforescente, „mi-e frig" zice ea, „am un presentiment")

Şi dacă ei sînt judecătorii mei? Dacă... Tot nu le văd feţele. Doamne, cum aş vrea să le văd! Crucifixul pare că respiră şi eu îl pot atinge cu degetele, însă, de văzut, tot nu-i văd. Şi dacă ei sînt judecătorii mei? Lumina îmi tulbură ochii, sînt transpirat şi durerea...

un autotren, SVAN..., nu se vede bine, SVANTHORPE IND. CO, da, asta scrie, balize de avarie, Jean holbîndu-se spre mine, „Jo, ce dracu' faci, Jo?, calcă-n pizda mă-ti frînal"... este chiar în curbă şi GMC-ul parcă pluteşte obsedat spre luminile galbene, „pînă la 2.45, Jo, atît" spune Jean cu mîinile înfipte în bord şi părul negru îi fluturâ nebuneşte, profil acvilin, buze groase, senzuale, în întîmpinarea..., în..., cîntă Cars, „Drive"...

„ai văzut lumina?", înainte sau după ce autostopistul...?, umbra, umbra autostopistului nu era umbră, era lumină, aşa trebuie să fi fost, „ai trecut prin ea?" şi apoi, ciudat, „pînă la 2.45", voce resemnată, ca şi cînd...

...mai tare ca orice efect special. Ăsta real. Plesnet de fiare şi geamuri. Jean zboară prin parbriz şi se turteşte de spinarea autotrenului, plină de sînge... Ochii mari... „Pînă la 2.45. Jo"... Ea, o muscă, lipită de şosea, i se văd chiloţii. „Am un presentiment"..., cu picioarele sub ea şi tu vezi... Ce, pînă la 2.45, ce? Nu vine nimeni, balizele jos şi luminile tot mai pulsează, iar în dreapta oceanul...

umbra copacului nu pleacă cu călătorul..., ceva mistic, indian..., asta nu.

Judecătorii mei? Eu nu văd la voi.
(respiraţie)
Nu vă văd, asta e. Voi, ce? Bolboroseală. Crucifixul a mai crescut. Iisus se uită prin nişte ochi de fildeş.
(Tu, Christoase, a murit un elefant din vina Ta)
Iar bolboroseală. Ei nu se hotărăsc să înainteze şi nici tu să-i vezi. Lumina a mai scăzut şi se vede pendula. Este 1.03. Asta vezi.

În şanţul autostrăzii 14, Jo Fariscio încearcă să se mişte. Îşi înfige degetele în iarbă şi trage. Se ridică puţin, vede bitumul. De la rîsul lui are senzaţia că un supersonic vine spre el cu trenul pregătit pentru aterizare.

...şi pneurile dacă ar fi...
ce amintire?
...venind...

- Luaţi-ol
Ben Swanson, cu mîinile înfipte în buzunare, acrit de tura de noapte, cu gîndul la sandwichul din torpedo, la nevastă. Maşina coronerului stă cu uşile deschise şi oamenii împing targa în burta lui.
- Dumnezeule! O noapte mai nasoală ca asta, nici în vise... Fiecare dintre ei se crede buricul pămîntului.
- Aleargă ca nebunii, cugetă celălalt poliţist.
- Acte, ceva?
- Nimic. Tot ce a fost de ars, a ars.
- Parcă noi nu ardem gazul de pomană. Ar fi mişto dacă ne-ar da prime pentru fiecare zănatic de pe autostradă.
- Ar fi.
Şi burniţează. Sila Domnului. Şi ea este pe autostradă şi conturul de cretă al femeii Jean Fariscio.

...zăcînd între fiarele răsucite, GMC-ul arde şi este..., autostopistul, n-are faţă, însă nici umbră, are o lumină, răstignită pe jos, mai tare ca focul, luminează, ea, o vezi printre ierburi, te doare lumina..., „mi-e frig", „tu eşti femeia Jean Fariscio?" zice autostopistul..., nici un răspuns, cu picioarele sub ea, foc...

Desen de Ionuţ POPESCU

Nu înţeleg nimic din ce-mi spun ei. „Sînt Jo Fariscio", zic. Iisus are o coroană de spini confecţionată din oţel inoxidabil. Umbrele de pe fruntea Lui par cuţitele maşinii de tuns iarba... Şi lumina tot nu vrea să intre în mine.
Trebuie să mă vadă!
Jo Fariscio ajunge pe asfaltul lucios.
-Ia te uită! se holbează poliţistul Swanson. Mai e un ciumet.
- Respiră! Ăsta mai respiră!
- A plecat ambulanţa?
- Nici nu s-a uitat înapoi.
- Cheamă alta.

...autostopistul lîngă tine...
tot timpul
...fără faţă...

2.03..., lîngă suportul perfuziilor, pendula..., 2.03, „pînă la 2.45, atît", Doamne! Ce?
„Electroşocuri"..., „puls?"..., "îl pierdem!"..., „bagă viteză, Sam!", noaptea vîjîie prin ferestrele pline de apă, „s-ar putea să ai noroc, frate"...

„şi cînd mă urcam pe ea, ziceam: „Dii, Silver!", rîsete..., „îi plăcea"..., nici asta.

Îmi doarme numai durerea și sub pleoape încă mai simt lumina. Stă lîngă mine, confuză și șerpească, izvorîtă din picioarele autostopistului.

Jo Fariscio îi vede lodenul și pălăria cu boruri largi, însă fața tot nu i-o vede. Secunda văzută de el cu coada ochiului, la marginea autostrăzii, cu optzeci de mile pe oră, stă între el și suportul de perfuzii, cu tot cu autostopist.

- Pleacă! hîrîie Jo Fariscio.

- Ai zis ceva, frate? Zi-mi mie, la ureche, se apleacă peste el infirmierul. Hai, că sînt în stare s-ascult.

Însă secunda nu pleacă, și nici autostopistul, iar Jo Fariscio nu reușește să vadă limbile pendulei.

...fără durere, vremuri cînd durerea nu..., ocean, palmieri, hot-dogs..., durere, cît pentru toată viața..., nu se poate închipui, durere, o grămadă...

- Ce ai? întreabă medicul de gardă.

- Accident pe 14. Fracturi multiple, stern înfundat, posibilă hemoragie internă... I-am făcut calmante, dar cred că, mai degrabă, și-ar fi dorit o injecție cu benzină în inimă.

- Măi, Mengele, ai făcut bine.

Infirmierul rînjește. Are o mutră de băiat cumsecade.

- Asta să mi-o spui cînd o ieși de la Terapie Intensivă.

- Cît e ceasul?

- 2.31. Pentru fișa de internare, explică doctorul. Este mare, cu mustață și are un zîmbet jovial pe față. Să nu mai vii în noaptea asta.

- O.K. Îi duc direct la morgă. Rîde, este obișnuit cu moartea.

2.31. Neoanele aleargă pe deasupra mea..., autostrada, axul galben, „calcă-n pizda mă-ti frînat". S-a făcut tîrziu și mi-e frig. Doamne, ce mi-e frig!

- Toți odată! Un, doi, trei... Puls?

- Slab.

Cu toții măști, zdrăngănit de oțel, lumină puternică, drept în ochi.

- Adrenalină! Mișcă-ți curul, că se duce!

...autostopistul lîngă mine, cu mîinile încrucișate..., „eu văd la tine", sub boruri limbile pendulei..., 2.39, pînă la 2.45..., șase minute?, șapte?, cît, Doamne?, cît?... și ce?

- Cateter! Cinci sute miligrame ser fiziologic.

... nu văd lumina lui, nu văd... și nici judecătorii, și nici Christul...

- Absorbție! Sondă! Hai mai repede!

...„rezistă!" zice autostopistul și lumina îi curge în cascadă de sub boruri, „rezistă!"...

...sub bisturiu...
amintiri remanente
...te hăcuie, ca la abator...

Au venit și
(judecătorii?)
ei. Acum îi văd bine, sînt în lumină. „Sînt Jo Fariscio", le zic, însă ei nu dau semne că înțeleg. Călare pe motociclete, toți. Cinci, șase, șapte..., cred că mai mulți. Pelerine albastre (a căzut marea în ele) și inimile..., și pe alea le văd, strălucesc. Sînt toți călare pe Kawasaki, în spatele doctorilor.

stau lungit și lumina..., lumina întîrzie, stă în jurul meu fără să intre..., „spuneți ceva", „mi-e frig" zice Jean, „ce frig mi-e, Jo !", se apleacă, unul dintre ei leagă sfoara, o leagă pescărește în jurul crucifixului și Christos nu face nimic, se uită..., eu, mi-e frică și se aud motoarele..., ating crucifixul și Iisus mă arde, mă arde...,"ce faci, Doamne?" îl întreb, „sudez", zîmbește El.

Îl văd și pe autostopist. „Rezistă!"
(... că pragul e la 2.45, Doamne, de unde știu eu asta?)
mă îndeamnă.
„Mai mă vrei, așa?"

Desen de Ionuț POPESCU

„Cum?" iese din fundul durerii moarte.

Și autostopistul își scoate pălăria, iar lumina pălește. Oceanul..., tronc - tronc, balizele... Doamne! E Jean! E Jean! AUTOSTOPISTUL ESTE JEAN! Nu se oprește. Își scoate lodenul. „Așa, uite-așa, mai mă vrei?" iese pielea tăbăcită, și pe piept,

și sînii ei drepți...
(cum îi știam, ce bine îi știam!)
pielea flască și vînătă. Un, doi, trei... șase sîni. Doamne! Are șase sîni, unul mai urît decît celălalt. „Uite-așa". Trece printre mînerele cromate de Kawasaki, se apropie. Pendula: tic-tac, tic-tac... 2.43...

- Ce dracu' se întîmplă cu lumina? întreabă un hăcuitor.

- Habar n-am.

- Treceți pe generator. Și tamponați-mi fruntea.

„pînă la 2.45, Jo, atît", viteză nebună..., mi-a spus: „presentiment".

Eu nu am cum să îi văd și-i văd. Și pe ei, și pe motocicliști, și pe autosto..., pe Jean. „Te-am așteptat", zice Jean, „însă, peste această limită nu mai pot sta". I s-au supt obrajii, s-au zbîrcit, e urîtă. „Mai mă vrei așa?" Asta e întrebarea.

...asta e întrebarea..., de unde?, întrebarea nebunilor și a prințului danez..., o parodie: „atîrnă-l cu cracii-n sus să iasă șarpele", laptele fiere, „hai, șarpe, hai, ieși în măta-n cur..."

2.44. Curg secundele, văd. Peste fața mea este disprețul, nu știu. Jean așteaptă, urîtă și încovoiată..., privindu-mă. Nu zice nimic, însă nici eu. „Te-am așteptat", a zis demult.

Să plec.

Poate pe fața mea este dezgustul și ea vede. Eu nu. Motoarele urlă enervate, numai eu le aud. „Este Christos acolo unde mergi tu?" Ea zîmbește, așa cum poate să..., cu fața aia, plutește, intră în mine cu ţîţele..., adiere, primăvară. Nu răspuns.

- Uitați-vă la oasele lui! Doamne, Dumnezeule! Uitați-vă!

Că parcă ei nu văd. Toți văd cum oasele omului Jo Fariscio se adună, se sudează, și carnea...

- Puls?

- E incredibil! E...

Lumina scade dintr-o dată și atunci echipa chirurgilor aude motoarele de Kawasaki și simte mirosul de eșapament.

- Asta chiar că e...

Luminile de avarie.

Rămîne frumusețea ei în adiere,
(mă scurg pe sub o grotă vînătă, pe sub un liliac uriaș)
în nerăspuns. Aproape că nu mai văd, însă motoarele urlă puternic. Oțel pe jos (scule chirurgicale), doctorii cu fețele panicate. Judecătorii ies direct prin ziduri și sare mortarul, plasticul și geamurile, iar Jean nu mai este, și nici pendula. Ploaie de scîntei în jur, asta văd. Dar acum este aproape liniște. Termenul limită s-a dus și ea a plecat. „Este Christos acolo?" Nu răspuns.

Iar aleargă neoanele. Cu ochii în ele văd șoseaua și autotrenul cu balizele de avarie arzînd hipnotic. Eu și GMC-ul sîntem una..., optzeci de mile, eu sau el, nu se știe cine fuge așa.

- E închis? întreabă o voce.

- Este. E bine acum, numai în sala de operații este ca dracu'.

- Sigur e un atac terorist. Chemați poliția.

- Ce atac terorist? rînjește stupid brancardierul. Ce teroriști put ca ăia și ies călare pe motociclete prin ziduri? Ziceți dumneavoastră.

Încă mai simt duhoarea. Imaginile vin narcotizate, odată cu sunetele. „Sînt Jo Fariscio", mă recunosc. „Jo".

Traducere Don Simon

Născut în 1945 la Limoges, în centrul Franţei, Daniel Fondanèche descoperă science fictionul în mica bibliotecă a şcolii provinciale unde părinţii săi erau învăţători. „Uită" domeniul pentru o vreme, spre a-l regăsi în timpul studiilor la litere, pe spaţiul specialităţii sale universitare, literatura comparată. Moment în care science fictionul se transformă într-un obiect de studiu căruia îi consacră un memoriu de *master*, apoi un doctorat de ciclul al III-lea. Obţine şi licenţa în sociologie, urmată de un doctorat de stat.

Emergenţa celui de-al doilea val în SF-ul francez (1972-1980) este un fenomen la care D. F. participă în calitate de critic literar, frecventînd diverse reviste şi fanzine. Scrie şi povestiri sau nuvele, destinate inclusiv antologiilor. Produce lucrări pedagogice, articole de popularizare, comunicări şi studii, anchete sociologice şi chiar texte satirice. Scrie aproape o sută de episoade pentru un serial radiodifuzat. Participă la concursul pentru scenariul serialului „Carol cel Mare" (prezentat în 1994 şi la TVR 1), însă un text mai politizat obţine cîştig de cauză; însuşindu-şi pedagogia documentară, cu o practică în domeniu de peste 20 de ani, D. F. predă la ora actuală , pedagogia documentară la Universitatea Paris VII - Denis Diderot, pregătind studenţi pentru recrutarea lor ulterioară ca documentarişti pentru „Educaţia Naţională Franceză". Este un colaborator activ la publicaţia „Inter CDI" a acestei organizaţii.

Interviul săptămînii -

Teritoriul ubicuu al SF-ului şi frontierele de fum ale artei

– Lucian Merişca: Întrebarea pe care vreau să v-o pun este importantă mai mult pentru creatorii de science fiction şi pentru teoreticieni; răspunsul este mai puţin important pentru cititori. Aşadar, de unde începe şi unde se termină SF-ul? Care sînt esenţele sale şi care limitele, frontierele?

– Daniel Fondanèche: Care sînt frontierele SF-ului? Este adevărat că acest domeniu, nefiind neapărat difuz, ubicuu, prezintă întrepătrunderi cu alte forme de literatură. Mă gîndesc la Jack Sternberg care a scris *«O sucursală a fantasticului numită Science Fiction»*... Pentru el, SF-ul nu era decît o formă particulară a F-ului. E adevărat că SF-ul a făcut adesea referinţe la utopii - de exemplu, *«A şasea stea»* de Clarke, care începe printr-o utopie. Este adevărat că şi SF-ul face referinţe la istorie, sub forma ucroniilor. El face împrumuturi din toate celelalte literaturi şi se învecinează, are conexiuni cu un mare număr de genuri literare şi cu un mare număr de moduri de expresie - care, aprioric, îi sînt străine, dar pe care le înglobează, le însuşeşte şi le reutilizează, dîndu-le un sens şi o formă total diferită.

Iată, e adevărat că există un teatru SF, dar e un teatru relativ nesatisfăcător, deoarece SF-ul are nevoie, pentru a se exprima deplin, de un *«background»*, aşadar de un fond, de un mediu pe care teatrul nu reuşeşte să-l obţină. Altfel, avem piese „en huis clos" (cu uşile închise), ermetice, care se derulează în nu se ştie ce loc şi nu se ştie ce timp, ca în teatrul clasic - ceea ce pare foarte frustrant ca mod de expresie.. Din contră, SF-ul se comportă foarte bine faţă de cinema - şi, mai ales graţie efectelor speciale, i se poate da o dimensiune, un spaţiu, o profunzime uneori mult superioare naraţiunii romaneşti.

- Aşadar, acest monstru numit SF este poliform, ca şi cum literatura ar fi un fel de plastilină care poate lua cîte puţin din toate aspectele; SF-ul se poate mula, poate calchia şi decalchia toate celelalte forme ale literaturii, pentru a şi le însuşi, dînd naştere la ceva specific, propriu - graţie legilor sale interne, prin intermediul genurilor şi subgenurilor sale, a codurilor, a modurilor sale de funcţionare. Literatura SF va transforma tot ceea ce ingerează, rezultînd un produs absolut nou, care este un mod de expresie tipic, particular, şi care îi va permite să spună: cutare operă nu e fantastică, această operă nu e o utopie, sau nu e o scriere istorică, fără, însă, a putea spune cu certitudine: aceasta înseamnă SF! Adesea, genul este definit de o manieră negativă, iar nu pozitivă: ştim ce «nu este» SF - iar SF este atunci cînd nu e nimic altceva!

Am întîlnit creatori ţinînd de "curentul principal" («main stream») - scriitori, regizori (spre exemplu, Mircea Daneliuc) - care spuneau: "SF-ul e doar pînă aici (arătînd pe undeva, pe jos). Dacă se depăşeşte un anumit nivel, dacă se crează o operă de valoare - atunci nu mai e SF, e artă!...

E adevărat, aceasta e o metodă de a-şi însuşi termenul de "artă", aşa cum unii încearcă să îngrădească termenul de "literatură". Mă gîndesc la accepţiunea acestui termen. în Franţa, această accepţiune e foarte restrînsă: este literatură ceea ce este bine scris, este literatură ceea ce se găseşte în cărţi... e literatură ceea ce se studiază la şcoală; restul nu e literatură. în timp ce accepţiunea de «literature» = literatură în America, e mult mai largă - tot ceea ce este scris «e literatură»; la fel, arta - *in extremis,* la limită, e orice poate fi (considerat) artă: un copac cu o formă mai deosebită, mai frumoasă, poate fi considerat o operă de artă... creată de natură.

- Dacă există cineva care să privească o operă de artă a naturii... Aşadar, definiţia artei, respectiv a SF-ului, poate fi dată în funcţie de

existenţa unui receptor "sensibil la frumos", "sensibil la SF", ca să spunem aşa... Bine, aici se ajunge la discuţia generală referitoare la "trăirism" şi "experimentalism"...

Desigur, ochiul care priveşte opera de artă este esential, deci receptorul care hotărăşte dacă ceva este sau nu este artă. De aceea, există o mare responsabilitate şi ambiguitate în a stabili dacă un obiect sau altul este, sau nu este, un obiect de artă... O frumoasă cutie de conserve, cu o etichetă splendidă, poate constitui un obiect de artă. Este ceea ce a şi făcut Jackson Pollak, de exemplu - el a creat - în curentul numit «resty-made», artefacte, un cuvînt care «conţine» termenul de artă. Eu cred că a-ţi *însuşi* termenul şi a spune răspicat: aceasta este artă; aceasta nu este artă - este un exerciţiu de exigenţă. Să ne gîndim că există picturi care pot fi găsite în magazine şi care pot fi fabricate cu kilometri de către studenţi pentru a-şi plăti studiile. Aceasta este numită, în mod pompos, "artă" - în realitate, este vorba de simple cărţi poştale fără cea mai mica valoare picturală. Cei care le cumpără le găsesc artistice" - eu, personal, nu -, dar este rezultatul unui mod de a privi lucrurile. Şi al unei culturi...

Sau al unei anumite educaţii...

O educaţie care permite o judecată culturală, un anumit punct de vedere asupra a ceea ce te înconjoară, asupra lucrurilor şi fiinţelor - care va determina în sine şi pentru sine ceea ce este şi ceea ce nu este artă.

A consemnat
Lucian Merişca

Am elaborat textele mele în vederea înlesnirii unei călătorii în lumea mirifică a SF-ului şi doresc să vă asigur că m-am străduit din plin pentru a elabora ceva care să nu fie repetitiv, ci să aibă unicitate. Cîteva explicaţii nu vor dăuna nimănui.

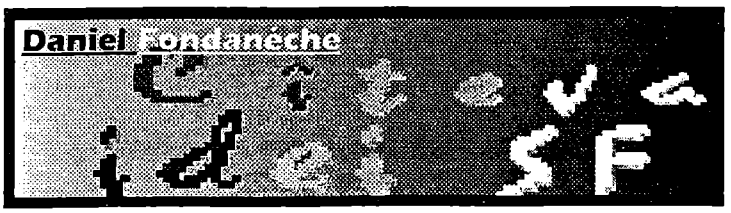

Implicarea autorului în textul povestirii e mult mai frecventă în zilele noastre decît în secolul al XVIII-lea şi vă asigur că este un mod de a-l omagia pe Denis Diderot, care în *Jacques fatalistul* n-a folosit rău această tehnica narativă. La naiba, cînd se întîmplă să studiezi într-o universitate care poartă numele unuia dintre cei consideraţi printre autorii cei mai mari din istoria literaturii universale nu-ţi rămîne decît să-l omagiezi *(autorul este conferenţiar la Universitatea Paris VII "Denis Diderot" n. trad.).* Apoi mai există această „iubire de alean" care aici ne antrenează într-o situaţie mai puţin curentă. Deşi am citit o grămadă de romane poliţiste (aproape la fel de multe ca şi cele SF) n-am întîlnit decît foarte rar "amărîţi" rivali, izolaţi de comunitate, detestîndu-se şi înţelegîndu-se la fel de bine. în mod tradiţional, la sfîrşitul unui roman, la fel ca şi *cow-boy*-ul şi cuceritorul spaţiului, „amărîtul" revine la singurătatea lui şi se căsătoreşte cu sticla de whisky. Aici (în povestire) el îşi reglează conturile cu un coleg. Originalitatea este posibilă. De la o epocă la alta se poartă poza genialului.

Aceste povestiri SF nu resuscită situaţii extraordinare. Din contra, m-am străduit să prezint cadre prestabilite, să pun în scenă personaje relativ comune, spre a arăta ca *science fiction*-ul nu necesită obligatoriu o enormă mizanscenă şi creaţii multiple aşa cum o fac *fantasia* şi teritoriile ei, actualmente la modă. În realitate, se poate scrie un SF cu parametri simpli, propunînd situaţii care să nu ofere o marjă largă de extrapolare. Farmecul lecturii nu rezidă obligatoriu din efectele ambientului încărcat; în cel mai simplu caz, poate să ţină de modul montării fabulei, de stil, de referinţele literare, sociologice sau istorice. Calitatea narativă poate fi în mod egal legată de personaje, de densitatea lor, de originalitatea lor în domeniu. Am impresia că actualul val pro-*fantasy* subîntinde o imagine sărăcită prin scăderea cvasigenerală a calităţii instruirii, prin lipsa culturii individuale, prin plăcerile standardizate şi repetitive pe care le propun canalele de televiziune şi jocurile video. Este poate o viziune un pic pesimistă a lucrurilor şi sper să mă înşel, dar cînd (împreună cu mulţi alţii) constatăm în Franţa şi aiurea puternicul avînt al iletrismului şi industrialismului, cînd vedem că balanţa atîrnă din ce în ce mai mult în favoarea unei culturi majoritar indigeste, cînd constatăm - cum o face deja Charles Harness în *Trandafirul (The Rose)* - că „este ridicată în mod continuu mediocritatea la nivel de excelenţă" ne putem pune problema în egală măsură asupra calităţii SF-ului propus auditoriului. Desigur, există un science fiction „de consum" *("alimentaire")* şi cu totul popular, scris de mîntuială, cu o sărăcie de mijloace literare, uneori în episoade sau în serii scrise practic de "negri", se poate gîndi că el este suficient pentru a satura o piaţă care nu caută în domeniu decît un refugiu pasager. Dar cînd piaţa este invadată de opere care afişează pretenţii literare şi care nu sînt decît rezultatul unei manipulări pur tehnice a naraţiunii supunem atenţiei calitatea unui *science fiction* care nu spune nimic auditoriului, care nu îl interpelează asupra prezentului, dar care se mulţumeşte să povestească.

Mai precis, mă refer la şcolile de scriitură din universităţile americane, unde, efectiv, SE ÎNVAŢĂ redactarea unei opere, dar nu eşti învăţat să ai idei originale. Aceste şcoli formează nu scriitori, ci „maşini de redactat" de la o pagină la alta. Plecînd de la o biată idee de povestire, aceste maşini fabrică romane de 700-800 de pagini care ne cad din mînă de la primele două capitole. Desigur, ai impresia că ţii în mînă nu un roman, ci unul dintre acele produse standardizate, fără culoare veritabilă, fără originalitate, fără gust, dar care îşi depăşesc frontierele pentru a se etala pe ecranele televizoarelor în acelaşi fel şi la aceleaşi ore în toate ţările. Nu cu acest tip de produs vom regăsi SF-ul de calitate, adică demn să înfrunte timpul.- După părerea mea, pentru ca SF-ul să constituie o literatură veritabilă, trebuie să se înscrie în tematica vieţii şi nu în lumea visului, el trebuie să ţină un discurs identificabil şi să propună diverse lumi rezultate din reflexia asupra realităţii. Dar, dacă autorul nu este decît o maşinărie incultă, produsul unei reţete concepute pentru aplicarea reţetelor, SF-ul va fi probabil, corect sub aspect politic *(politically corect),* dar de o mediocritate supărătoare. Nu asta este ceea ce îmi doresc. Eu cred într-o literatură de idei.

Traducerea: Laura-Roxana Prahoveanu

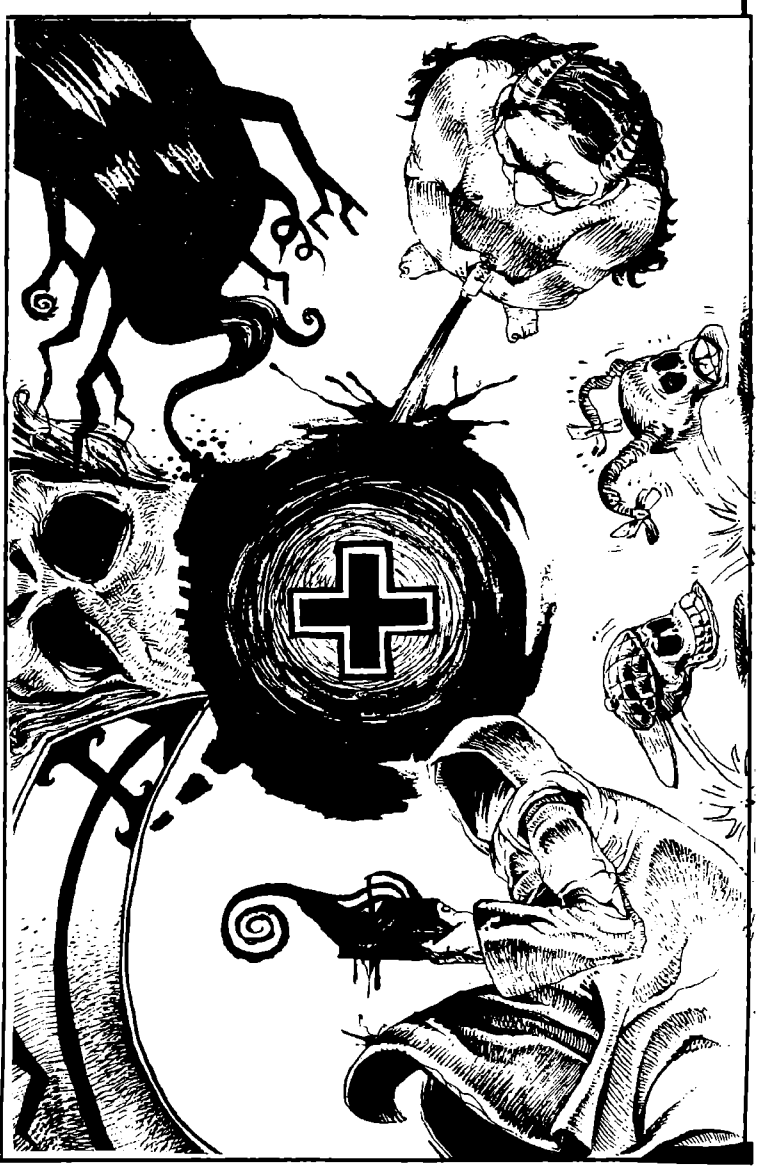

Arthur Machen

Incursiune în istoria literaturii HORROR (24)

Arthur Machen (1863-1947) s-a născut în Ţara Galilor şi s-a mutat de timpuriu la Londra cu scopul declarat de a deveni scriitor. A fost învăţător, traducător, actor (a făcut turnee cu o companie ce prezentase piesele lui Shakespeare), dar mai ales jurnalist. Toată viaţa lui a fost un pasionat cercetător al fenomenelor oculte, influenţat mai ales de rădăcinile sale celtice, de folclorul şi legendele ţinutului natal. Păduri de nepătruns, ruine străvechi, mistere medievale, obiceiuri de mult uitate sînt elemente ce vor apare mereu în scrierile sale. Printre volumele sale sînt de amintit: *The Hill of Dreams* (1907), *The Angels of Mons: The Bowmen and Other Legends of the War* (1915), *The Terror: A Fantasy* (1917), *The Children of the Pool and Other Stories* (1936). Dar opera sa cea mai reprezentativă în ceea ce priveşte ocultul, literatura horror şi poveştile cu fantome a fost publicată în 1906: *The House of Souls.* Sînt retipărite aici o parte din materialele incluse în culegerea *The Three Impostors* (1895): *The Novel of the Black Seal* şi *The Novel of the White Powder,* dar şi cele mai cunoscute povestiri ale sale (*The White People, The Great God Pan),* alături de cîteva piese de un stil aparte (*A Fragment of Life, The Inmost Light, The Red Hand).*

Machen este considerat de către critici un stilist prin excelenţă, proza sa avînd o calitate ritmică specială asemănătoare cu cea a unui basm cu zîne. Cu ochiul unui vizionar şi limbajul unui om simplu, el revelează minunile - dar cel mai adesea şi terorile - ce se ascund în viaţa de fiecare zi, extazul şi groaza (o Londră sinistră, dar şi un loc magic, un Bagdad plin de dansatoare exotice, dar şi un oraş în care teroarea te înconjoară la fiecare pas); pretutindeni nu vezi decît o lume în care cuvîntul cheie este misterul, sau aşa cum declară singur „secretul lucrurilor, adevărul real care se află peste tot, ascuns sub aspectele exterioare" (apud T.E.D. Klein în *Horror: 100 Best Boock,* ed. St. Jones, K. Newman, Hodder & Stoughton, London, 1992, p. 90)

Poate cea mai cunoscută povestire horror a lui Machen este *The Great God Pan,* scrisă în 1894, dar demnă de orice maestru modern. Un om de ştiinţă care nu se dă în lături de la nimic este decis să pătrundă dincolo de „vălul" realităţii; în acest scop realizează, într-un laborator secret, o operaţie pe creier asupra unei tinere fete, retrezindu-i puterile atavice şi permiţîndu-i să vadă „lumea reală"; acest proces este acţiunea de a-l „vedea pe zeul Pan"; „cobaiul" devine o idioată şi moare la mai puţin de un an, nu însă înainte de a da naştere unei fetiţe - pe nume Helen Vaughan, crescută apoi de o familie de fermieri. Numai că în jurul acestui copil se vor întîmpla doar evenimente cumplite. Trec anii şi în Londra victoriană apare o femeie stranie care-şi împinge soţul la moarte şi determină o epidemie de sinucideri printre bărbaţi. După cercetări amănunţite, se află că femeia nu este alta decît Helen Vaughan, fiica „cobaiului" şi al însuşi zeului Pan; ea este în cele din urmă ucisă în momentul cînd se deda la oribile transformări de înfăţişare şi sex. Povestirea nu a fost cîtuşi de puţin acceptată de o Anglie încă puritană. O creaţie mai puţin complexă ca acţiune, dar mai realizată artistic şi mai subtilă în atmosferă, este *The White People,* în principal jurnalul unei fetiţe a cărei doică o introduce - la trei ani - în secretele magice şi interzise ale unor ritualuri perpetuate de adepţii unui cult al vrăjitoarelor. Fetiţa are o serie de viziuni mistice ce implică prezenţe supranaturale. În cele din urmă, fetiţa se sinucide la vîrsta de treisprezece ani, ca rezultat al unei întîlniri cu un „lucru" minunat, dar „otrăvitor" aflat în mijlocul unei păduri întunecate şi inaccesibile; fetiţa, ca şi Helen Vaughan, văzuse ceva ce se ascundea sub o înfăţişare normală: o zeitate înfricoşătoare, asemănătoare cu cele imaginate de H.P. Lovercraft, unul dintre discipolii lui Machen; de data aceasta, era vorba de o statuie albă şi luminoasă (de proveniență romană) care „sfîrşeşte" prin a fi transformată în pulbere de grupul de oameni pornit în căutarea fetiţei.

The Novel of the Black Seal (ca şi *The Red Hand)* pune în circulaţie ideea că acei „little people" („omuleţi") menţionaţi de legendele engleze nu sînt altceva decît locuitorii iniţiali ai teritoriului respectiv, o rasă preceltică ce trăieşte încă în caverne subterane, după vechile obiceiuri, recurgînd din cînd în cînd şi la unele sacrificii rituale ale tinerelor femei sau ale călătorilor rătăciţi prin acele locuri neprimitoare. Una din victime este şi profesorul Gregg, cel care făcuse legătura, pe de o parte, dintre inscripţiile de pe nişte stînci din calcar din Ţara Galilor şi cele de pe un sigiliu preistoric negru din Babilon, şi - pe de altă parte - între o serie misterioasă de dispariţii şi existenţa unui ciudat idiot văzut adeseori prin zona respectivă.

În *The Novel of the White Powder,* Francis Leicester, student la drept, înghite (ca urmare a unei reţete prescrise de un bătrîn farmacist) o sare neobişnuită transformată (de timp şi temperatura variabilă) în ceea ce în Evul Mediu se numea *vinum sabbati,* utilizat la orgiile sabatice pentru transformări uluitoare şi cu rezultate incalculabile. Treptat, Francis se transformă într-un fel de masă întunecată şi în descompunere, nici lichidă şi nici solidă, dar într-un continuu proces de modificare şi topire; din mijlocul ei se ridică doi ochi arzători şi un fel de mînă monstruoasă.

Cele mai multe din povestirile lui Arthur Machen se înscriu în tradiţia supranaturală transcedentală sau vizionară, cum o numeşte Jack Sullivan. *The Novel of the Black Seal* sau *The Great God Pan* (ca şi *The Wendigo* a lui Algernon Blackwood sau *The Man Who Went Too Far* a lui E.F. Benson), descriu pur şi simplu întîlniri cu o serie de forţe întunecate şi primitive vrăjmaşe omului. Pe de altă parte, *The Novel of the White Powder* pare să fie, aşa cum consideră T.E.D. Klein (op. cit. p. 91-92), produsul real al unei astfel de întîlniri,"un adevărat artefact păgîn.

Pagină realizată de Florin Mircea TUDOR

Bookshop

Ultimele noutăţi în Anglia

THE BLOOD OF THE COVENANT (Pergamentul) de Brent Monahan, Hodder & Stoughton, London, 1996, 311 pg., hardcover.

Scriitorul american Brent Monahan, autor al romanelor *The Uprising, Satan's Serenade, Death Bite* (cu Michael Maryk) şi *The Book of Common Dread,* este o figură reprezentativă în horror-ul contemporan. *The Blood of the Covenant* este al doilea volum al seriei începute cu *The Book of Common Dread,* publicat tot de cunoscuta editură londoneză în 1995. Subiectul, aşa cum arată şi subtitlul, este legat de „viaţa" vampirilor, numai că, de această dată, locurile de desfăşurare ale acţiunilor sînt bibliotecile marilor universităţi. Aşa cum se ştie din volumul de debut al seriei, vampirul Vincent De Vilbiss este mort, iar frumoasa Frederika Vanderweer şi prietenul ei, custodele Simon Penn, au pus mîna pe străvechile pergamente ale lui Ahriman, pergamente ce ar fi putut declanşa puterile oculte ale Răului. Vampirii ştiu că trebuie să recupereze pergamentele înainte ca secretele păstrate de secole în ele să fie date publicităţii, iar existenţa lor să fie pecetluită. Aceste este motivul pentru care unul dintre cei mai „bătrîni" vampiri este trimis în urmărirea lui Simon şi a Frederikăi. Cu adevărat unul dintre cei mai bătrîni, cei mai vicleni şi cruzi vampiri Primul său nume era Bakum, fiind născut undeva în zona actualului Uzbekistan cu mult înainte de Hristos. După ce a cutreierat lumea, a ajuns şi în Ţara Românească, fiinţă Făgăraş - în 1290; a devenit tutorele lui Vlad Ţepeşi! Iar acum, după cîteva secole, îşi pune toată priceperea în prinderea celor doi fugari şi în recuperarea pergamentelor cu scopul de a păstra pentru eternitate secretele vampirilor. O acţiune care ţine cititorii cu sufletul la gură într-un roman în care imaginaţia autorului este debordantă. *The Blood of the Covenant* este, cu siguranţă, un punct de referinţă în nenumăratele creaţii inspirate de „viaţa" şi „moartea" vampirilor.

BLOOD CRAZY (Nebunie singeroasă) de Simon Clark, New English Library, Hodder & Stoughton, London, 1995, 343 pg.

Născut în 1958, Simon Clark este unul dintre reprezentanţii de marcă ai horror-ului englez contemporan. A publicat nuvele în antologii precum *Dark Voice, Darklands 2, The Year's Best Horror Stories* dar şi într-o culegere proprie intitulată *Blood and Grit. Blood Crazy* este al doilea său roman (după *Nailed by the Heart),* putînd fi considerat o prezentare post-apocaliptică a societăţii. Totul este o ruină - oraşe, întregi civilizaţii, dar şi oameni. Aceştia au devenit de nestăpînit. Tot ce fac e să ucidă orice fiinţă ce le stă în cale - inclusiv propri lor copii. Se comportă ca nebunii, ca şi cum ar fi împinşi la aşa ceva de o forţă supranaturală. Să fie oare aceasta sfîrşitul lumii? Un roman inteligent scris, cu scene dure şi pline de imaginaţie.

Între dorință și putință

Și iată că cineva a spart gheața și am primit primul *e-mail* pe adresa comunicată în numărul 157 al revistei. Părerea sa asupra articolului, sau articolelor, (nu am putut deduce din mesaj gradul de generalizare al observației) se rezumă simplu, în patru cuvinte: cam prea multă gargară. În sfîrșit cineva a avut timp și curaj să facă o afirmație. Nu contează în această etapă dacă are sau nu dreptate cu cele afirmate, ci faptul că ar putea începe un dialog generator real de idei și forme noi de exprimare. Avantajul experienței acumulate și a aplicării pe mine însumi a principiilor rezultate din studiile de complexitate mă face să pot privi și din perspectiva interlocutorului. Astfel, îmi pot imagina în cazul de față, un tînăr activ, bine ancorat în limbajul calculatoristic, pentru care structura internă a unui calculator, descrisă de sute de litere grupate după legi ce par pentru un profan cel puțin ocult și care prescurtează adevărate propoziții (RAM, ROM, HDD, 486, 586, 686, Dx2, Dx4, ...) nu mai are secrete. E permanent în competiție cu noul, dar nu în esența lui, ci noul pe REȚEA, pe INTERNET, în programe, în viruși, etc. Acel gen de nou care se surprinde imediat (sau niciodată), care nu se analizează, care nu are nevoie de meditație (nu ala de se dau bani să intri la facultate). Un asemenea tînăr nu prea este dispus să accepte că realitatea ar putea fi situată în alt spațiu de "joacă" al minții. Mai clar spus, nici nu cred că-l poate preocupa chiar conceptul de realitate, căci este mult prea scufundat într-o realitate virtuală (părere personală) în care se discută scurt, precis, într-un adevărat jargon al acestui sfîrșit de milenIu. Dar, să nu uităm că se discută despre o subproblemă decupată din marea Natură, ce are proprietatea de a se lăsa cunoscută. Însăși natura obiectului de studiu astfel decupat permite instalarea treptată a unui sentiment de siguranță, de competență, de superioritate, care din păcate închide chiar poarta spre un NOU autentic. În orice caz, nu se pune problema de a cataloga, de a judeca o asemenea atitudine atît de specifică tinerilor de azi. Cu puține excepții, despre ceva se poate spune doar că ESTE, și nu dacă este bun sau rău, căci acel ceva poate deveni bun sau rău în funcție de context. Contextul actual favorizează această atitudine pe care, personal, o consider limitativă. Să nu uităm că trăim în perioada reclamelor: "pastile", clip-uri ce concentrează o idee pînă la nivelul în care aceasta se insinuează în mintea celui care privește. (Wow... și vezi imediat o sticlă de pepsi cu dop galben, returnabilă!!!). Scopul principal este de a convinge, nu cu prețul adevărului, care nu există principial în aceste cazuri (o pastă de dinți rămîne pînă la urmă o pastă de dinți), ci pur și simplu, din criterii de eficiență ce conduc la bunăstarea altora. O asemenea pastilă, realizată de cele mai multe ori de specialiști în materie, se focalizează pe o singură idee banală, sublimlată prin toate mijloacele și adresată mai mult corpului și mai puțin sufletului. Nu am văzut nici o reclamă care să incite la "folosirea funcției Bessel - speța a II-a"! O reclamă clasică, colorată și foarte apreciată de copiii de 1-3 ani (căci e scurtă, se mișcă și e frumos colorată) se dorește a fi subtilă, deși practic este astfel concepută încît să ne "prindem" repede de așa-zisul sens ascuns. Acest proces neuronal, ce se desfășoară în mintea celui ce "descoperă" ideea transmisă, induce sentimentul de plăcere specific "învingătorului". Plăcere, lene și stereotipie, atribute ale instalării pe nesimțite a suficienței. Rezultatul? Orice necesită o participare activă, o descriere formală de lungime mai mare, obosește, nu se înțelege, nu este necesar, etc. Iar Eul interior, comod și supus legii minimei rezistențe, se apără printr-o sumă de argumente, de motivații parcă vrînd să justifice afirmația: omul este o uzină de motivații. Este ca și cînd, pe măsură ce folosim în comunicarea dintre calculatoare sau periferice un buffer din ce în ce mai mare, în comunicarea interumană lungimea acestuia scade. Să existe oare o legătură între aceste două tendințe? Să asistăm oare la un proces demn de un roman SF în care robotul se umanizează, iar umanitatea se robotizează? Să meditățm la propria noastră atitudine care, de cele mai multe ori, ne comandă trecerea la titlul următor dintr-un ziar, revistă, meniu, pagină WWW, atunci cînd în primele 5 cuvinte nu găsim ceva "important", (intens, șocant)! Dar ce este cu adevărat important și mai ales pentru cine? Aștept cu nerăbdare și alte discuții pe *e-mail*.

Dar să revenim la ideea prezentată în numărul trecut, de a vă împărtăși din intențiile noastre materializate pe Atlantykron și grupate sub genericul: *Știința Complexității*. În acel număr am prezentat, în mare, tematica. Acum mă voi ocupa de metodologia utilizată. Am organizat acțiunile conform ideii că: meseria se fură, nu se învață. Așa că, practic, pe insulă s-a desfășurat un program real de cercetare, al cărui scop și sens l-am descris treptat în discuții particulare cu cei interesați, discuții purtate la orele cele mai nepotrivite, la 23 cînd discoteca era în toi, sau la 5 cînd răsărea soarele și majoritatea se îndreptau spre o nouă "noapte" de odihnă bine meritată. Se prezenta astfel pe viu un ciclu specific gîndirii științifice aflate în căutarea adevărului: întrebare-ipoteză-verificare. Și pentru a stimula pe cît mai mulți să intre în jocul nostru, am generat un număr de concursuri cu premii, (dacă ar fi știut că premiul putea fi și de 200.000 lei?) având temele: *1) Întrebarea cea mai întrebare! 2) Cel mai original eseu* și *3) Cea mai ingenioasă experiență.*

Având în vedere că intenționăm să sponsorizăm un concurs de acest gen și prin revista *Jurnalul SF*, voi relua paginile expuse la copacul Mișu (locul de informare de pe insulă - pentru cei ce nu cunosc un copac cu acest nume).

Întrebarea cea mai întrebare

Ce greu poate apare o idee cu adevărat nouă! Unii se și întreabă dacă acest lucru este cu adevărat posibil. Dacă ideea este într-adevăr nouă putem spune că am INVENTAT, iar dacă ideea preexista în profunzimea universului, iar noi devenim la un moment dat conștienți de sensul ce o poartă, atunci spunem că am DESCOPERIT.

O idee adevărată se exprimă inițial printr-o întrebare de o concentrare implicită extraordinară. Întrebarea devine un fel de "sămînță" a unui domeniu nou care, mai devreme sau mai tîrziu, va exploda. Mai simplu spus, *greul nașterii oricărui domeniu este legat de dificultatea de a formula o întrebare cu adevărat nouă:* De unde începe Cerul? *VĂZduhul* este totuna cu aerul? De ce, atunci cînd mor, frunzele sînt galbene?? Asemenea întrebări sînt ca și o mînă de pămînt aurifer. Dacă știi să-l cerni cu grijă poți descoperi o pepită de aur sau un diamant.

Este interesantă aprecierea multor oameni de știință care afirmă că, din perioada Greciei antice, omul nu a mai formulat nici o întrebare cu adevărat nouă. S-a chinuit doar să răspundă și nu și-a mai rafinat sau antrenat capacitatea de a întreba Natura.

Se constată însă că, atunci cînd ceva merge greu și societatea intră în criză, se potențează, ca instinct de supraviețuire poate, capacitatea de a pune întrebări, de a gîndi, de a tatona, de a găsi resurse noi. Și din acest punct de vedere, nu este greu să constatăm că ne găsim în plină criză globală. Deci, să încercăm să inventăm și să descoperim ÎNTREBĂRI.

O întrebare declanșează răspunsuri posibile ce se condensează treptat într-o ipoteză ce trebuie verificată. Verificarea poate implica un experiment filosofic (să-i spunem eseu), și mai apoi, cînd tehnologia o permite, un experiment fizic.

Cel mai original eseu

Un experiment filosofic presupune construcția unui spațiu în care ideea, ipoteza de verificat, se manifestă prin toate implicațiile sale. Este un spațiu în care se pot desprinde consecințele ipotezei și nu doar descrierea ei brutală. Un exemplu potrivit îl consider *Povara Cunoașterii* (Poul Anderson), în care se exploatează cele mai nebănuite consecințe ale unei întrebări: *Ce se întîmplă cu o societate de tip uman care suportă șocul generat de o supra dezvoltare a inteligenței?*

Ideile ce decurg din analiza profundă a întrebării sînt supuse unei experimentări filosofice printr-o tehnică mai aproape de eseul științific decît de literatura SF (căci, la urma urmelor, nimeni nu spune că o lucrare științifică nu trebuie redactată și cu talent literar). Întrebările multiple care apar nu sînt doar enunțate, ci se caută un răspuns coerent, integrat treptat într-o concepție coerentă. Astfel, personajele din carte "trăiesc" consecințele ipotezei supuse analizei, autorul avînd atîta cunoaștere încît ne induce, prin intermediul dinamicii personajelor, o serie de noi întrebări: ce transformări fiziologice sau anatomice sînt de așteptat? cum se restructurează economia? dar societatea în ansamblu? care este scara valorilor? cum se reacționează în fața unei variabilități ce pare a fi fără margini?

Deci, o sămînță - ideea desprinsă explicit din întrebarea de bază - explodează într- o multitudine de sub-idei și de noi întrebări, ce necesită alte răspunsuri. Și, uite așa, în fața celui ce gîndește, apare o junglă pe care, prin talent și muncă, trebuie să o defrișeze, tăind cărări ce devin treptat valori umane. Încercarea spiritului de a construi în spații virtuale "realități" pe care apoi să le facă să și trăiască, iată o provocare demnă de un scriitor de SF. Dar, pentru a ajunge la acest deziderat, trebuie acumulată multă cunoaștere. Și astfel, contrar așteptărilor, a scrie o literatură SF de calitate este în realitate mult mai greu decît se pare, căci nu este implicat doar talent literar și cunoștințe adunate din rubrica: *Știați că?*, ci și o intuire a întrebărilor ce se lasă desfășurate, a legăturilor subtile dintre lucruri. Să încercăm împreună să ne antrenăm în a contura o altă realitate bazată pe înțelegerea și controlul haosului, prin stăpînirea complexității. Iată o provocare lansată scriitorilor de SF de la cei ce încearcă să contureze Știința Complexității.

Cea mai ingenioasă experiență

În drumul spre utilizare, orice mare descoperire parcurge trei etape: Imposibil (spune majoritatea). Posibil, și ce dacă!! (spune tot ea după un timp). Era evident! (strigă în gura mare cei care pînă mai ieri erau în prima etapă). Iar, după un scurt timp, cînd strigătele se sting treptat și totul pare să intre în normal, e timpul istoricilor să vină să încerce să descifreze traseul greu, puțin înțeles sau cunoscut de cei din jur, al celui ce a reușit să identifice cum se poate folosi drumul de la CAUZĂ la EFECT. Al celui ce a realizat un experiment crucial, ce a pus capăt războaielor desfășurate pînă în acel moment pe tăcute sau la lumina zilei. Acest experiment se constituie într-un eveniment esențial care omologhează recordul realizat de mintea umană în concursul inițiat, poate, chiar de Natura însăși: cel de a-i identifica regula jocului și poziția jucătorului.

Dar, pentru a experimenta, trebuie să înveți să fii atent, căci se presupune că mînuirea aparaturii nu mai constituie de mult o problemă. A fi atent, este poate lucrul cel mai greu, căci - atunci cînd ești atent - nu ai timp pentru a impune experimentului ideea ta, ci "asculți" ceea ce Natura încearcă să spună prin intermediul atîtor fire, tranzistoare, metale și formule. Șansa de a descoperi ceva este dependentă de fantezia și experiența celui care propune modul de verificare experimentală a unei ipoteze. Dar să nu uităm că este mare prăpastia între dorință și putință, între cunoștințe și cunoaștere, între imaginație și intuiție. Atunci cînd un experiment este reușit, pe lîngă faptul că putem descrie ce se întîmplă în cazul unui fenomen oarecare, putem să-l și folosim.

De foarte puține ori, cel ce are idei și pregătire de cercetător are și banii necesari să-și verifice experimental o ipoteză. Un experiment se finanțează. Dar, pentru ca cineva să dea un ban, trebuie să știe pe ce. Deci, pentru a starta practic o cercetare, se realizează un proiect ce intră într-un concurs. Dacă știi să întocmești un asemenea proiect, să dai atîta informație cît să demonstrezi că știi ce vrei (dar să nu spui totul pentru a nu citi cu necaz în paginile ziarului de premiul Nobel luat de altul pe munca ta anterioară), atunci ai șanse să treci de la vorbe și dorință, la fapte. Dacă nu, nu! Să încercăm împreună să învățăm cum se înaintează Comunității Europene pentru finanțare o temă de cercetare. Și, pentru a porni caruselul: întrebare-eseu-experiment, vă aduc aminte de o afirmație veche de sute de ani: Totul se teme de timp, numai timpul se teme de piramidă. Aștept cu nerăbdare să continuăm jocul început de insulă:

mflorin@pcnet.pcnet.ro

Florin Munteanu

Zilele N.Coandă: Deşi DJTS-ul local pare mult prea puţin interesat de sus-numita manifestare, cralovenii ne-au comunicat regulamentul concursului ce va să aibă loc cu astă ocazie.

Concursul literar: va avea două secţiuni - SF şi Fantastic - la care se vor acorda cîte trei premii (nuvelă, povestire şi schiţă).

Condiţiile de participare: maximum 100 de pagini standard (cumulate); textele vor fi semnate, anexîndu-se adresa şi cenaclul; se va preciza secţiunea; se admit mai multe proze ale aceluiaşi autor, dar la secţiuni diferite.

Termenul limită de expediere: 20. 04. a.c.

Concursul de arte vizuale: grafică, pictură, BD, foto, film; lucrările pot fi aduse personal sau prin intermediar la *Casa de Cultură Studenţească* pînă pe 3 mai, ora 17.00.

Seslunea de comunicări: propune temele următoare: „Fantasticul în cultura română", „SF-ul românesc - sfîrşitul Inocenţei", „Spaţiu şi timp în SF-ul românesc".

Termen: 20.04 a.c.

Zilele V. Colin: s-au amînat pentru sfîrşitul lui septembrie. Matei Donea precizează că prozele premiate vor fi adunate într-o antologie editată de editura Sedona *Împreună cu* Matei Donea. Sau invers.

Zilele Sigma: nu vor mai avea loc. Nici în luna iunie. Nu va exista nici concursul numărul doi. Problema financiare. Singurele acţiuni nemţene ce se profilează se bazează pe Florin Muntsanu (8 iulie).

Zilele Quo Vadis? (Giurgiu): vor avea loc, cîndva, în luna iunie. Pentru prima oară va avea loc o sesiune de comunicări. Cele trei terne (corespunzînd celor trei zile ale manifestării) vor fi comunicate săptămîna viitoare. Tot atunci veţi afla şi amănunte despre concursul de literatură şi arte vizuale.

premiile Sigma '96

Marele Premiu: nu s-a acordat.

Seniori:

- **nuvelă:** *Elanlava* de Aurel Cărăşel;
- **povestire:** *Ultimul abolac* de Ladislau Daradici;
- **schiţă:** nu s-a acordat.

Nominalizări:

Seniori: *Timpuri verbale* de Ladislau Daradici; *Sindromul* de Laurenţiu Turcu; *Visul care moare* de Carmen Duvalma; *Îngeri şi cîini* de Viviu Sfrugiu

Juniori: *Portret de fată neterminată* de Bogdan Bucheru.

Juniori:

- **nuvelă:** *Magazin universal* de Dan Ninoiu
- **povestire:** *No man's land* de Carmen Maftei;

Membrii ART BD pot fi mîndri: un alt proiect al lor a fost finalizat. A apărut prima carte poştală semnată de SCHUITEN (un desen inedit), într-un prim tiraj de 100 exemplare. Oricine poate intra în posesia ei trimiţînd *timbre în valoare de 500 lei* pe adresa: ART BD, str. Lidia nr. 71, sc. B, ap. 6, 1900, Timişoara.

Retrospectiva

Se pare că toţi cei care se trag din sorgintea latină, chiar dacă şi-au cizelat limbi naţionale proprii, au păstrat o mentalitate comună în delicatul domeniu al artelor, un spirit al literaturii.

„SF-ul - copilul orfan şi renegat" al literaturii, nu este doar o realitate românească. Unii o ştim, alţii nu, dar mulţi strigăt (şi revoltă în acelaşi timp) ne parvine din Franţa, de la *Isabelle Lechat*, prin intermediul publicaţiei *Newsletter nr.13* a librăriei *Bretano's*. După ce a asistat la întîlnirea SF din 7 octombrie de la Montreuil, Isabelle declară: „A fost interesant, dar am părăsit manifestarea profund exasperată şi cu un gust amar în gură" datorită argumentelor tipic *„franceze"* (dar cîtă diferenţă o fi între acestea şi cele româneşti?) evocate în cadrul expunerii „Etats des lieux" a SF-ului. Dacă este de acord cu criticile adresate editorilor, conchide cu amărăciune: „SF-ul (chiar în sensul său cel mai larg acceptat) continuă să fie considerat bastardul Literaturii!".

Ceea ce a iritat-o însă cel mai mult a fost reproşul adresat numărului 12 al publicaţiei *Newsletter*, calificată ca fiind „prea profesională"! *„Luînd în considerare această reacţie* - subliniază Isabelle - *n-ar trebui să ne mai mire că sîntem ignoraţi. Dacă, pe de o parte, avem comportamentul unor intelectuali neînţeleşi care dau impresia că se cred buricul pămîntului, pe de altă parte, tot noi sîntem aceia care îi desconsiderăm pe neprofesionişti. Ori, mijlocul nostru principal de exprimare îl constituie tocmai fanzinele. Ele sînt, practic, vitrina noastră!"* Continuarea articolului se referă la o propunere venită din partea fandomului francofon: *„Tot în cadrul acestei reuniuni am vorbit cu unul din organizatorii de convenţii franceze de SF despre posibilitatea organizării unei convenţii mondiale (WorldCon) în Franţa, propunînd o dată precisă: centenarul morţii lui Jules Verne. Spre marea noastră surpriză, departe de a entuziasma, ideea noastră s-a izbit de un zid de indiferenţă!"*

În consecinţă, Isabelle Lechat propune cîteva obiective menite a schimba imaginea SF-ului în rîndul marelui public:

1. Organizarea în Franţa a unei Convenţii europene de SF în următorii ani (posibilităţi oferă Nice);
2. Organizarea în Franţa a unui WorldCon (de tip *Intersection '95)* în anul 2005 (centenarul morţii lui Jules Verne);
3. Constituirea unui WebSite „Science Fiction en France" pe Internet;
4. Determinarea Televiziunii să difuzeze mai multe filme-serial SF;
5. Introducerea SF-ului ca gen literar de sine stătător în programele şcolare;
6. Înfiinţarea unei biblioteci de SF şi genuri conexe, conţinînd cărţi în cît mai multe limbi.

Iată un program atrăgător, al cărui *punct 5* ar fi necesar - chiar indicat - şi SF-ului românesc!!!

Laurenţiu Antim Turcu

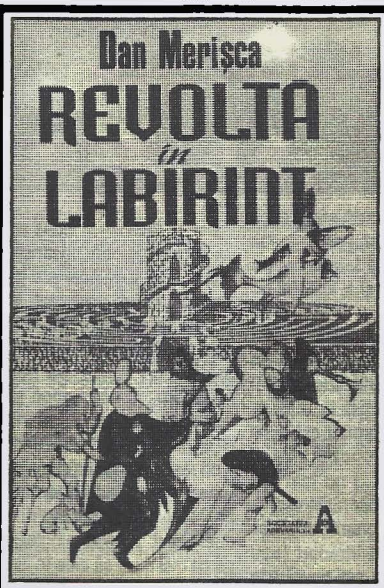

***Dan Merişca - Revoltă în labirint*, Societatea Adevărul S.A., 5100 lei, 284 pag., ediţie îngrijită de Lucian Merişca, *Cuvînt înainte* de George Ceauşu, *Postfaţă* de Sorin Antohi, *O apreciere a lui Dan Merişca* de Bridget Wilkinson.**

Cartea poate fi obţinută (ramburs) scriind pe adresa: Societatea Adevărul S.A., Piaţa Presei Libere 1, Bucureşti, 71341.

Aşteptată de un număr bunişor de ani, trecută din mînă-n mînă, "furată" dintr-o editură moldavă unde "prinsese rădăcini" tot aşteptînd tiparul, cartea de faţă a avut parte de o istorie la fel de zbuciumată ca şi autorul ei. E bine de consemnat că nu s-ar fi reuşit editarea ei fără implicare "prietenilor" "Prietenului": Cristian Tudor Popescu şi Răzvan Haritonovici, care - din poziţiile lor - au fost principalii artizani ai acestei reuşite. Vom reveni, într-unul din numerele viitoare, cu amănunte asupra conţinutului.

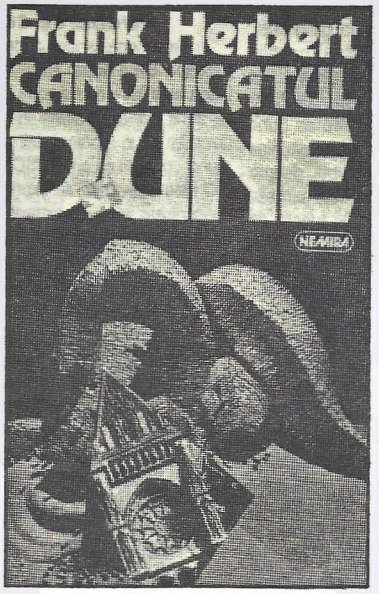

Frank Herbert - *Canonicatul Dune*, Editura Nemira, 9500 lei, 558 pag., traducere de Ion Doru Brana.

Ultima filă a hexalogiei *Dune* a fost întoarsă. Mult mai diluat, ca ideatică, acest al şaselea volum clarifică misterul Onoratelor Matres şi încheie saga Bene Gesserit. Dar suficiente alte iţe lăsate neînnodate par să certifice virtuala existenţă a acelui ipotetic volum şapte rămas în stare de proiect sau notiţe.

Se pare că Nemira are intenţia, în măsura în care va exista interes din partea cititorilor, să publice şi *Enciclopedia Dune*.

Serge Brussolo - *Krucifix*, Editura Nemira, 5500 lei, 208 pag., traducere de Nicolae Constantinescu.

Deşi anunţat ca un al doilea volum al unei trilogii, eu personal n-am găsit nici o legătură cu *Coşmar de închiriat*. Primul sfert al romanului este tip literatură de comando, realism gen *Vietnam*, abia după aceea intrăm în atmosfera brussoliană, în coşmarurile degradării biologice şi alterarea realităţii pînă la nivelul absurdului visceral şi scabros. Totuşi, un roman destul de comun (pentru Brussolo).